

Годишен консолидиран доклад за дейността
Доклад на независимия одитор
Консолидиран финансов отчет

„ВП БРАНДС ИНТЕРНЕШЪНЪЛ“ АД
31 декември 2023 г.

КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА.....	I
ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР	II
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД.....	1
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ.....	2
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ.....	3
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНЕТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	4
1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА.....	6
2. ОСНОВА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ	9
3. ОБОБЩЕНИЕ НА СЪЩЕСТВЕНИТЕ СЧЕТОВОДНИ ПОЛИТИКИ.....	10
4. ПРИХОДИ ОТ ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ.....	35
5. ДРУГИ ПРИХОДИ/ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА.....	36
6. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ	37
7. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ	37
8. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА.....	38
9. РАЗХОДИ ЗА ОСИГУРОВКИ.....	38
10. ДРУГИ РАЗХОДИ.....	38
11. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ	38
12. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ	39
13. РАЗХОД ЗА ДАНЪЦИ ВЪРХУ ДОХОДА.....	39
14. ИМОТИ, МАШИНИ И СЪОРЪЖЕНИЯ.....	40
15. РАСТЕНИЯ НОСИТЕЛИ.....	41
16. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	42
17. ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЧНИ АКТИВИ И ПАСИВИ	42
18. ПРЕДОСТАВЕНИ ЗАЕМИ	43
19. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ.....	44
20. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ	45
21. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА	45
22. СОБСТВЕН КАПИТАЛ.....	45
23. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ПОЛУЧЕНИ ЗАЕМИ.....	46
24. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ЛИЗИНГОВИ ДОГОВОРИ	47
25. РАВНЕНИЕ НА ПАСИВИТЕ, ПРОИЗТИЧАЩИ ОТ ФИНАНСОВА ДЕЙНОСТ	48
26. БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА ПРЕДОСТАВЕНИ ОТ ДЪРЖАВАТА	49
27. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ОБЕЗЩЕТЕНИЯ ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ.....	50
28. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	51
29. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛ И ОСИГУРИТЕЛНИ ФОНДОВЕ.....	52
30. ДАНЪЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ.....	52
31. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ	52
32. ЦЕЛИ И ПОЛИТИКА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК.....	52
33. УПРАВЛЕНИЕ НА КАПИТАЛОВИЯ РИСК.....	58
34. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СВЪРЗАНИ ЛИЦА.....	59
35. ПРИДОБИВАНЕ НА ДЪЩЕРНО ДРУЖЕСТВО	61
36. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ	62
37. ОТГОВОРНОСТ НА РЪКОВОДСТВОТО.....	62

**КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА
И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД
за годината, завършваща на 31 декември 2023 г.**

	Приложения	2023 г. хил.лв.	2022 г. хил.лв.
Приходи по договори с клиенти	4	265,626	241,699
Други приходи/ (доходи) от дейността	5	3,826	7,960
Общо приходи от дейността		269,452	249,659
Разходи за материали	6	(126,170)	(107,345)
Разходи за външни услуги	7	(26,637)	(22,618)
Разходи за амортизации	14,15,16	(12,054)	(14,878)
Разходи за персонала	8	(30,153)	(24,562)
Разходи за осигуровки	9	(4,603)	(3,907)
Други разходи	10	(3,014)	(3,488)
Начислена/ (възстановена) обезценка на търговски вземания		(161)	419
Балансова стойност на продадени активи		(52,247)	(50,181)
Изменение на наличностите от продукцията и незавършено производство		16,608	11,869
Разходи, извършени от предприятието, които са капитализирани		-	(536)
Общо разходи за дейността		(238,431)	(215,227)
Печалба от оперативна дейност		31,021	34,432
Нетен резултат от придобиване на дъщерни дружества		1,730	-
Финансови приходи	11	3,377	1,233
Финансови разходи	12	(5,054)	(1,465)
Финансови разходи и приходи нето		(1,677)	(232)
Печалба преди облагане с данъци		31,074	34,200
Разход за данъци върху печалбата	13	(3,030)	(3,623)
Нетна печалба за годината за Групата		28,044	30,577
Друг всеобхватен доход		(73)	(6)
Компоненти, които не се рекласифицират в печалбата или загубата			
Преоценка на задълженията по планове с дефинирани доходи	27	(80)	(8)
Данък върху дохода, отнасящ се до компоненти, които не се рекласифицират в печалбата или загубата	17	7	2

Дата на съставяне 10 юли 2024 г.

Приложенията от страница 6 до 63 са неразделна част от финансовия отчет.
Консолидираният финансов отчет от страница 1 до 63 е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите от 1 август 2024 г.

Иван Папазов
Изпълнителен директор

Мария Аврамова
Съставител

Регистриран одитор:
Милена Христова

707 Милена Христова
Регистриран одитор

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ към 31 декември 2023 г.

	Приложения	31 декември 2023 г.	31 декември 2022 г.
АКТИВИ		хил.лв.	хил.лв.
Нетекущи активи			
Имоти, машини и оборудване	14	123,000	88,202
Растения носители	15	13,119	13,944
Нематериални активи	16	13,502	14,466
Предоставени дългосрочни заеми	18	67,088	34,449
Търговски и други вземания	19	369	-
Активи по отсрочени данъци	17	299	256
Общо нетекущи активи		217,377	151,317
Текущи активи			
Предоставени заеми	18	21,909	21,907
Търговски и други вземания	19	24,774	34,316
Материални запаси	20	95,221	98,990
Парични средства и парични еквиваленти	21	4,443	2,383
Общо текущи активи		146,347	157,596
ОБЩО АКТИВИ		363,724	308,913

Приложенията от страница 6 до 63 са неразделна част от финансовия отчет.

Консолидираният финансов отчет от страница 1 до 63 е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите от 1 август 2024 г.

Иван Папазов
Изпълнителен директор

Мария Аврамова
Съставител

Регистриран одитор:
Милена Христова

707 Милена
Христова
Регистриран одитор

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ (продължение)
към 31 декември 2023 г.

	Приложения	31 декември 2023 г.	31 декември 2022 г.
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ			
СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Основен акционерен капитал	22,1	82,026	82,026
Резерви	22,2	9,128	9,128
Неразпределена печалба	22,3	90,034	65,530
Печалба за годината	22,3	28,044	30,577
Общо собствен капитал на Групата		209,232	187,261
ПАСИВИ			
Нетекущи пасиви			
Задължения по заеми от банки	23	26,370	-
Задължения за обезщетения при пенсиониране	27	501	393
Безвъзмездни средства предоставени от държавата	26	7,900	8,558
Задължения по лизингови договори	24	3,203	1,455
Общо нетекущи пасиви		37,974	10,406
Текущи пасиви			
Задължения по заеми от банки	23	82,187	80,305
Търговски и други задължения	28	20,721	18,883
Задължения по лизингови договори	24	1,052	414
Задължения към персонал и осигурителни фондове	29	4,113	3,573
Текуща част на задължения за обезщетения при пенсиониране	27	159	96
Данъчни задължения	30	7,807	7,549
Безвъзмездни средства предоставени от държавата	26	479	426
Общо текущи пасиви		116,518	111,246
ОБЩО ПАСИВИ		154,492	121,652
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ		363,724	308,913

Приложенията от страница 6 до 63 са неразделна част от финансовия отчет.

Консолидираният финансов отчет от страница 1 до 63 е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите от 1 август 2024 г.

Иван Папазов
Изпълнителен директор

Мария Аврамова
Съставител

Регистриран одитор:
Милена Христова

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
за годината, завършваща на 31 декември 2023 г.

Приложения	2023 г. хил.лв.	2022 г. хил.лв.
Парични потоци от оперативна дейност		
Постъпления от клиенти	386,694	346,106
Плащания на доставчици	(211,740)	(242,802)
Плащания на персонала и за социалното осигуряване	(32,962)	(26,918)
Платени/ (възстановени) данъци върху печалбата, нетно	(3,057)	(4,545)
Платени данъци (без корпоративни данъци)	(89,429)	(82,876)
в т.ч. платен акциз	(68,274)	(63,822)
в т.ч. ДДС	(16,392)	(18,691)
Курсови разлики, нето	(88)	(69)
Други постъпления/(плащания), нетно	1,153	1,995
Нетни парични потоци от оперативната дейност	50,571	(9,109)
Парични потоци от инвестиционна дейност		
Покупки на имоти, машини, оборудване	(36,686)	(14,036)
Постъпления от продажба на имоти, машини и оборудване	11	187
Придобиване на дъщери предприятия, нетно от получените парични средства	31	(11,333)
Плащания по предоставени заеми	(111,530)	(78,752)
Постъпления от предоставени заеми	10,303	70,312
Получени лихви	437	169
Нетни парични потоци, от инвестиционната дейност	(137,434)	(33,453)
Парични потоци от финансова дейност		
Постъпления по получени заеми	25 490,071	414,834
Плащания по получени заеми	25 (394,424)	(345,239)
Платени лихви	(4,014)	(918)
Изплатени дивиденди	25 (2,000)	(30,000)
Плащания по лизингови договори	25 (710)	(979)
Нетни парични потоци, от финансова дейност	88,923	37,698
Нетно (намаление)/увеличение на паричните средства и паричните еквиваленти	2,060	(4,864)
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари	2,383	7,247
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	4,443	2,383

Приложенията от страница 6 до 63 са неразделна част от финансовия отчет.

Консолидираният финансов отчет от страница 1 до 63 е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите от 1 август 2024 г.

Иван Папазов
Изпълнителен директор

Мария Аврамова
Съставител

Регистриран одитор:
Милена Христова

707 Милена Христова
Регистриран одитор

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ за годината, завършваща на 31 декември 2023 г.

	Акционерен капитал	Резерви	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал на Групата
	ХИЛ.ЛВ.	ХИЛ.ЛВ.	ХИЛ.ЛВ.	ХИЛ.ЛВ.
Салдо на 1 януари 2022 г.	82,026	9,128	95,536	186,690
Промени в собствения капитал за 2022 г.				
Изменение за сметка на акционерите				
Разпределени на печалбата за:		-	(30,000)	(30,000)
Дивиденсти			(30,000)	(30,000)
Печалба за годината			30,577	30,577
Друг всеобхватен доход, нетно от данъци			(6)	(6)
Общ всеобхватен доход за годината			30,571	30,571
Салдо на 31 декември 2022 г.	82,026	9,128	96,107	187,261
Салдо на 1 януари 2023 г.	82,026	9,128	96,107	187,261
Промени в собствения капитал за 2023 г.				
Изменение за сметка на акционерите				
Разпределени на печалбата за:			(6,000)	(6,000)
Дивиденсти			(6,000)	(6,000)
Печалба за годината			28,044	28,044
Друг всеобхватен доход, нетно от данъци			(73)	(73)
Общ всеобхватен доход за годината	-	-	27,971	27,971
Салдо на 31 декември 2023 г.	82,026	9,128	118,078	209,232

Приложенията от страница 6 до 63 са неразделна част от финансовия отчет.

Консолидираният финансов отчет от страница 1 до 63 е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите от 1 август 2024 г.

Иван Папазов
Изпълнителен директор

Мария Аврамова
Съставител

Регистриран одитор:
Милена Христова

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА

Финансовият отчет е консолидиран отчет на ВП БРАНДС ИНТЕРНЕТЪНЪЛ АД (предприятие - майка) и неговите дъщерни дружества (Групата).

Консолидираният финансов отчет включва индивидуалните отчетите на предприятието - майка ВП Брандс Интернешънъл АД и финансовите отчети на следните дъщерни дружества :

Дъщерни дружества	31 декември 2023 г. % участие	31 декември 2022 г. % участие	Дата на придобиване на контрол
Преки участия			
Пауър Брандс ЕООД	100%	100%	13 април 2017 г.
Омега агро ЕООД	100%	100%	9 юни 2008 г.
ВП Бизнес солжънс ЕООД	100%	100%	14 юни 2008 г.
ВП Аутотранс ЕООД	100%	100%	29 юни 2015 г.
Есентика Пюър ЕООД	100%	100%	4 юни 2020 г.
Веда ЕООД	100%	100%	5 декември 2022г.
Плевен солар 1 ЕООД	100%	-	28 август 2023 г.
Плевен солар 2 ЕООД	100%	-	29 август 2023 г.
VP Brands intergrated services LTD	100%	100%	1 октомври 2015 г.

Информация за предприятието-майка: ВП Брандс Интернешънъл АД

ВП Брандс Интернешънъл АД е търговско дружество с основна дейност производство на вина, спиртни напитки, винени и зърнени дестилати и етилов алкохол.

ВП Брандс Интернешънъл АД е основана през 1995 година с решение № 10492 на Окръжен съд гр. Пловдив, като Ринат ООД със 100 % частно участие. С решение 1407/2001 г. е направена промяна на правната форма от ООД на АД. На 27 май 2016 година, общото събрание на акционерите на Дружеството взема решение за промяна на търговското наименование от „Винпром Пещера“ на „ВП Брандс Интернешънъл“, което решение е отразено в Агенция по вписванията. Дружеството е вписано в търговския регистър при АВ с ЕИК 825399928.

Седалище и адрес на управление – гр. Пловдив, бул. ”Дунав” № 5.

Дружеството притежава лиценз за производство и търговия на вина и спиртни напитки. ВП Брандс Интернешънъл АД е регистриран по ЗАДС, като лицензиран складодържател за обектите си в гр. Пещера, с. Катунница и гр. Съединение, гр. Садово.

Към 31 декември 2023 г. регистрираният капитал на Дружеството е в размер на 82,026 хил.лв. разпределен в 164 051 броя поименни акции с номинал от 500 лева всяка. Регистрираният акционерен капитал е внесен изцяло.

Собствеността към 31.12.2023 г. е разпределена както следва:

	31 декември 2023 г.	
	Дял в капитала	хил.лв.
"Биопродукти България" ЕООД	68.790%	56,426
"Солатер" ЕООД	15,605%	12,800
"Орбиас" ЕООД	15,605%	12,800
Общо	100%	82,026

„ВП Брандс Интернешънъл“ АД е с крайна компания- майка Агрион Инвест АД. Настоящият консолидиран финансов отчет ще бъде включен в консолидирания финансов отчет на Група Агрион Инвест.

Дружеството е с едностепенна система на управление – Съвет на директорите.

Към 31 декември 2023 г. членове на Съвета на директорите са:

Иван Георгиев Папазов;
Димитър Пламенов Бакалов;
Мария Тодорова Аврамова

Към 31 декември 2023г. Дружеството се управлява и представлява от Изпълнителен Директор Иван Папазов.

Членовете на Съвета на директорите и изпълнителният директор са ключов управленски персонал, тъй като отговарят за планирането, ръководенето и контролирането на дейността на Групата.

Предмет на дейност, седалище и регистрация на дъщерните дружества

„Пауър Брандс“ ЕООД - регистрирано в Търговския регистър към агенцията по вписванията с ЕИК 200521884, със седалище и адрес на управление гр. Пловдив, бул. Дунав 5. Основна дейност на Дружеството включва дистрибуция, търговия на едро и дребно на високоалкохолни напитки, вина, реклама, транспортни услуги. Към 31 декември 2023г. Дружеството се управлява и представлява от Управителя Иван Георгиев Папазов.

Дата на придобиване на контрол 13 април 2017 г.

„Омега агро“ ЕООД - регистрирано в Търговския регистър към Агенцията по вписванията с ЕИК 115771259 със седалище и адрес на управление гр. Пловдив, бул. Дунав 5. Основна дейност на дружеството е отглеждане на лозови насаждения и производство на грозде, отдаване под наем и аренда на земеделски земи. Към 31 декември 2023г. Дружеството се управлява и представлява от Управителя Злати Стоилов Стоилов.

Дата на придобиване на контрол 9 юни 2008 г.

„ВП Бизнес солюшънс“ ЕООД - регистрирано в Търговския регистър към агенцията по вписванията с ЕИК 160109749, седалището и адресът на управление на дружеството е гр. Пловдив, бул. Дунав № 5. Основната дейност на включва администриране на персонал и човешки ресурси и предоставяне на права за ползване на софтуер. Към 31 декември 2023г. Дружеството се управлява и представлява от Управителя Димитър Пламенов Бакалов.

Дата на придобиване на контрол 14 юни 2008 г.

„ВП Аутотранс“ ЕООД е регистрирано в Търговския регистър към агенцията по вписванията през 2015 година с ЕИК 203601360. Седалище и адрес на управление – гр. Пловдив, бул. ”Дунав” № 5. Предмет и основна дейност на дружеството е отдаване на автомобили под наем. Към 31 декември 2023г. Дружеството се управлява и представлява от Управителя Иван Георгиев Папазов.

Дата на придобиване на контрол 29 юни 2015 г.

„Есентика Пюър“ (предишно наименование „П.П.Д.“ ЕООД) е регистрирано в Търговския регистър към агенцията по вписванията през 2010 г. с ЕИК 115833390. Седалище и адрес на управление – гр. Пловдив, бул. ”Дунав” № 5. Предмет и основна дейност на дружеството производство и търговия с дезинфектанти, лични предпазни средства. Към 31 декември 2023г. Дружеството се управлява и представлява от Управителя Димитър Пламенов Бакалов.

Дата на придобиване на контрол 4 юни 2020 г.

„VP Brands intergrated services“ LTD – учредено през октомври 2015 г. в Нигерия. Капитала на дружество е в размер 22 хил.лв. Собственици на капитала са "ВП Брандс интернешънъл " АД с 99 % участие и "ВП Аутотранс" ЕООД с 1 % участие. Предмет на дейност дистрибуция на високоалкохолни напитки, вина и други дейности разрешени от закон.

„Веда“ ЕООД - дружеството е учредено през 1994 г., регистрирано в Търговския регистър към агенцията по вписванията през с ЕИК 824129456. Седалище и адрес на управление – Област: Плевен, Община: Долни Дъбник, гр. Долни Дъбник, ул. Христо Янчев № 158. Предмет и основна дейност на дружеството производство, бутилиране и търговия с оцет. Към 31 декември 2023г. Дружеството се управлява и представлява от Управителя Рангел Яворов Божинов.

Дата на придобиване на контрол 7 декември 2022 г.

„Плевен солар 1“ ЕООД е регистрирано в Търговския регистър към агенцията по вписванията на 26 април 2022 г. с ЕИК : 206915590 г. Седалище и адрес на управление – гр. Пловдив, бул. ”Дунав” № 5. Предмет на дейност и основна дейност на предприятието - Изграждане на фотоволтаични електроцентрали за производство на електроенергия, производство и продажба на електроенергия от възобновяеми източници на енергия, производство. Към 31 декември 2023г. Дружеството се управлява и представлява от Управителя Рангел Яворов Божинов.

Дата на придобиване на контрол: 28 август 2023 г.

„Плевен солар 2“ ЕООД е регистрирано в Търговския регистър към агенцията по вписванията на 29 юни 2022 г. с ЕИК : 206995818 г. Седалище и адрес на управление – гр. Пловдив, бул. ”Дунав” № 5. Предмет на дейност и основна дейност на предприятието - Изграждане на фотоволтаични електроцентрали за производство на електроенергия, производство и продажба на електроенергия от възобновяеми източници на енергия, производство. . Към 31 декември 2023г. Дружеството се управлява и представлява от Управителя Рангел Яворов Божинов.

Дата на придобиване на контрол: 29 август 2023 г.

Консолидираният финансов отчет на ВП Брандс Интернешънъл АД и неговите дъщерни дружества (Групата) за годината, приключваща на 31 декември 2023 г., е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 1 август 2024 г.

Консолидираният финансов отчет е съставен на 10 юли 2024 г.

Съгласно законите изисквания консолидирания финансов отчет ще се публикува в Търговския регистър.

Към 31 декември 2023 г. общият списъчен брой на персонала в Групата е 1,210 работници и служители (31.12.2022 г.: 1,122).

2. ОСНОВА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

2.1. База за изготвяне

Консолидираният финансов отчет на Групата е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС) и които са приети от Комисията на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти“ (МСС).

Консолидираният финансов отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Групата. Всички суми са представени в хиляди лева (хил. лв.) (включително сравнителната информация за 2022 г.), освен ако не е посочено друго.

2.2. Действащо предприятие

Консолидираният финансов отчет е изготвен при спазване на принципа за действащо предприятие, което предполага, че Групата ще продължи да съществува в обозримо бъдеще. Групата е прегледала своята оценка за действащо предприятие, като е взела предвид всички фактори и е разгледала цялата налична информация за бъдещето развитие, като например прогнози за резултати и прогнози за парични потоци, най-малко дванадесет месеца след датата на този консолидиран финансов отчет.

Ръководството текущо наблюдава възможните бизнес и финансови рискове, и според оценката на тяхната значимост за развитието на Групата, обмисля и/или предприема съответни действия.

2.3. Нови и променени Международни стандарти за финансово отчитане

За текущата финансова година Групата е приела всички нови и/или ревизирани стандарти и разяснения, издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС и съответно от Международния комитет за разяснения на МСФО (КРМСФО), които са били уместни за нейната дейност.

Възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, приложими за годишни отчетни периоди, започващи най-рано на 1 януари 2023 г., не е оказало влияние върху финансовото състояние или резултати от дейността на Групата.

Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, които са влезли в сила от 1 януари 2023 г.

Групата е приложила за първи път някои стандарти и изменения, които влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г. Тя не е приложила по-рано който и да било стандарт, разяснение или изменение, което е публикувано, но все още не е влязло в сила.

Изменения в МСС 8 „Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки“ (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г., приети от ЕС). Целта на изменението на МСС 8 е да се даде определение за счетоводна приблизителна оценка и да се поясни начинът, по който предприятията трябва да разграничават промените в счетоводната политика от промените в счетоводните приблизителни оценки.

Изменения в МСС 12 „Данъци върху дохода“ (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г., приети от ЕС). Промените са насочени към признаване на отсрочени данъци, произтичащи от единична трансакция. Промени във връзка с оповестяване на отсрочени данъци възникващи от втори стълб на облагане.

Изменения на МСФО 17 „Застрахователни договори“: Първоначално прилагане на МСФО 17 и МСФО 9 – Сравнителна информация в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г., приет от ЕС).

Ръководството е направило анализ и е определило, че промените, които са в сила от първи януари 2023 г. не оказват влияние върху счетоводната политика и върху стойностите, представянето и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на Групата.

Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Групата

Публикуваните нови и изменени стандарти и разясненията към тях, които все още не са в сила, до датата на издаване на финансовия отчет на Групата, са оповестени по-долу. Групата възнамерява да приложи тези нови и изменени стандарти и разяснения, при условие че са приложими, когато влязат в сила.

Изменения в МСС 1 „Представяне на Финансови отчети“: Класификация на пасивите като текущи или нетекущи - (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2024г., приети от ЕС). Промените са насочени към критериите на класифицирането на задълженията като текущи и нетекущи, като предприятието следва да класифицира задълженията си като текущи или нетекущи в зависимост от правата, които съществуват в края на отчетния период и не се влияе от вероятността дали то ще упражни правото си да отложи уреждането на задълженията.

Изменения на МСФО 16 „Лизинг“: (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2024 г., са приети от ЕС). Промените са насочени към признаване на задължение по лизинг при продажба и обратен лизинг.

Изменения на МСС 21 „Ефектите от промените във валутните валутни курсове“ (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2025 г., не са приети от ЕС).

Изменения в МСС 7 „Отчет за парични потоци“ и МСФО 7 „Финансови инструменти“ (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2024 г., не са приети от ЕС).

Ръководството е в процес на проучване, анализ и оценка на ефектите от промените, които биха оказвали влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на Групата.

3. ОБОБЩЕНИЕ НА СЪЩЕСТВЕНИТЕ СЧЕТОВОДНИ ПОЛИТИКИ

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на консолидирания финансов отчет са представени по-долу.

Консолидираният финансов отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към финансовия отчет.

Дружествата в групата водят своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който се приема като отчетна валута за представяне. Данните в консолидирания финансов отчет и приложенията към него са представени в хиляди лева, освен ако нещо друго изрично не е указано.

Представянето на консолидирания финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добрите приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях. Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени са оповестени в приложение 3.24

3.1. Сравнителни данни

Консолидираният финансов отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети”. Групата представя отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в единен отчет.

Групата представя обичайно сравнителна информация във финансовите си отчети за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират и преизчисляват, за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

3.2. Сделки в чуждестранна валута

(a) Функционална валута и валута на представяне

Функционалната валута на Групата е българският лев. Консолидираният финансов отчет е представен в български лева, закръглени до хиляда, освен ако нещо друго изрично не е указано. Данните в отчета и приложенията към него са представени в хиляди лева, освен ако изрично не е оповестено друго.

(b) Сделки и салда

Функционалната и отчетна валута на представяне на финансовия отчет на Групата е българският лев. Левът е фиксиран в съответствие със Закона за БНБ към еврото в съотношение EUR 1 – BGN 1.95583.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 31 декември те се оценяват в български лева като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Немонетарните отчетни обекти в отчета за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за всеобхватния доход в момента на възникването им и се представят към финансовите приходи и разходи.

3.3. База за консолидация

Групата изготвя консолидираните си финансови отчети съгласно изискванията на МСФО 10.

Консолидиран финансов отчет е финансов отчет на Групата, представен като такъв, на едно отчетно лице.

Група е предприятието майка и всичките му дъщерни предприятия.

Неконтролиращо участие е капиталът в дадено предприятие, който не може пряко или косвено да се отнесе към предприятието майка.

Дъщерни предприятия

Финансовият отчет на Групата консолидира финансовите отчети на предприятието майка и всички дъщерни предприятия към 31 декември 2023 г. (Приложение 1).

Дъщерните предприятия са всички предприятия (включително предприятия със специално предназначение), в които Групата има контрол. Групата упражнява контрол, тогава, когато има

властта да управлява финансовата и оперативната политика на едно предприятие по начин, който ѝ позволява да извлича ползи от дейността му.

Финансовите отчети на дъщерните дружества се включват в консолидирания финансов отчет от датата, на която ефективно е започнало упражняването на контрол. Консолидацията се преустановява при загуба на ефективен контрол върху дъщерното предприятие.

Консолидираните финансови отчети се изготвят при прилагане на еднаква счетоводна политика за сходни сделки и други събития при сходни обстоятелства.

Приходите и разходите на дъщерното предприятие се включват в консолидираните финансови отчети от датата на придобиване. Приходите и разходите на дъщерното предприятие се базират на стойностите на активите и пасивите, признати в консолидираните финансови отчети на компанията-майка към датата на придобиване.

В консолидирания финансов отчет, отчетите на включените дъщерни дружества са консолидирани на база на метода “пълна консолидация”, ред по ред, като е прилагана унифицирана за съществения обект счетоводна политика. Инвестициите на предприятието майка се елиминират срещу дела в собствения капитал на дъщерните дружества към датата на придобиване. Вътрешно - груповите разчети, както и нереализираните приходи и разходи, възникнали вследствие на вътрешно - групови транзакции, са елиминирани при изготвяне на консолидирания финансов отчет. Отчетен е и ефектът на отсрочените данъци при тези елиминирани консолидационни записвания.

Промени в участието предприятието майка в дъщерно предприятие, които не водят до загуба на контрол, се отчитат като операции със собствения капитал (т. е. операции със собствениците в качеството им на собственици).

Ако предприятието майка изгуби контрол над дъщерно предприятие, то отчита всички суми, признати в друг всеобхватен доход по отношение на това дъщерно предприятие на същата база, както ако директно се е била освободила от съответните активи или пасиви.

При загуба на контрол над дъщерно предприятие всякакви инвестиции, задържани в бившето дъщерно предприятие, и всякакви суми, дължими от или на бившето дъщерно предприятие, се отчитат в съответствие с други МСФО от датата, на която е изгубен контрол.

Справедливата стойност на всяка инвестиция, задържана в бившето дъщерно предприятие към датата на загуба на контрол се счита за справедлива стойност при първоначално признаване на финансов актив или за себестойност при първоначално признаване на инвестиция в асоциирано или съвместно контролирано предприятие.

Неконтролиращо участие

Делът на съдружниците в придобитото предприятие първоначално се оценява пропорционално на техния дял в нетните активи. Неконтролиращото участие се посочва самостоятелно в консолидирания отчет за финансово състояние, отчета за всеобхватния доход и отчета за промените в собствения капитал и съдържа сумата на дела на съдружниците - трети лица към датата на консолидацията за първи път и сумата на измененията в собствения капитал и друг всеобхватен доход от първата консолидация до датата на отчета за финансовото състояние.

Печалбата или загубата и всеки компонент на друг всеобхватен доход се отнасят към собствениците на предприятието майка и към неконтролиращите участия. Общият всеобхватен доход се отнася към собствениците на предприятието майка и към неконтролиращите участия, дори ако това води до дефицитно салдо на неконтролиращите участия.

Асоциирани предприятия

Асоциираните дружества са предприятия, в които Групата упражнява значително влияние, правото на участие при вземането на решения, свързани с финансовата и оперативната политика на предприятието, в което е инвестирано, но не е контрол или съвместен контрол върху тази политика. Обикновено значителното влияние е съпроводено с притежаване, пряко или непряко

между 20% и 50% от акциите с право на глас. Инвестициите в асоциирани предприятия се отчитат чрез метода на собствения капитал и първоначално се признават по цена на придобиване.

В консолидирания отчет за финансовото състояние, балансовата стойност се увеличава или намалява, за да се признае дялът на инвеститора в печалбите или в загубите на асоциираното предприятие, след датата на придобиването му. Дялът на Групата в печалбата или загубата на асоциираното предприятие се признава в печалбата или загубата в консолидирания отчет за всеобхватния доход. Доходите, получени от дивиденди намаляват балансовата стойност на инвестицията. Балансовата стойност на инвестицията се коригира също и вследствие на промени в пропорционалния дял на Групата в асоциираното предприятие, възникващи от промени в друг всеобхватен доход. Дялът на Групата в тези промени се признава в друг всеобхватен доход.

Нереализираните печалби от сделки между Групата и асоциираните ѝ дружества се елиминират до размера на участието на Групата в асоциираното дружество. Нереализираните загуби също се елиминират освен ако стопанската операция не дава основание за обезценката на прехвърлените активи. Където е необходимо, счетоводната политика на асоциирани предприятия е променена в съответствие с възприетата от Групата политика.

Бизнес комбинации

Всички бизнес комбинации се отчитат счетоводно по метода на покупката, който включва признаване на разграничимите активи и пасиви на придобиваното предприятие, включително условните задължения, независимо дали те са били признати във финансовите отчети на придобиваното предприятие преди бизнес комбинацията. При първоначалното признаване активите и пасивите на придобитото дъщерно предприятие се включват в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната справедлива стойност, която служи като база за последващо оценяване в съответствие със счетоводната политика на Групата.

Репутацията е актив, представляващ бъдещите икономически ползи, произтичащи от други активи, придобити в бизнес комбинация, които не са индивидуално идентифицирани и признати отделно. Репутация се признава след определяне на всички разграничими нематериални активи и представлява превишението на цената на придобиване над справедливата стойност на дела на Групата в разграничимите нетни активи на придобиваното дружество към датата на придобиване. Всяко превишение на разграничимите нетни активи над цената на придобиване се признава в печалбата или загубата непосредствено след придобиването. Репутацията се отчита по сумата, призната към датата на придобиване, намалена с всякакви натрупани загуби от обезценка.

3.4. Приходи

3.4.1. Приходи по договори с клиенти

Признаване и оценка на приходите от договори с клиенти

Приходите от договори с клиенти се признават, когато контролът върху обещаните в договора стоки и/или услуги се прехвърли на клиента в размер, който отразява възнаграждението, което се очаква в замяна на тези стоки или услуги.

Контролът се прехвърля на клиента, когато (или като) удовлетвори задължението за изпълнение, съгласно условията на договора, като прехвърли обещаната стока или услуга на клиента. Даден актив (стока или услуга) е прехвърлен, когато (или като) клиентът получи контрол върху този актив.

Всяко обещание за прехвърляне на стоки и/или услуги, които са разграничими (сами по себе си и в контекста на договора), се отчита като едно задължение за изпълнение.

Приход се признава за всяко отделно задължение за изпълнение на ниво индивидуален договор с клиент като се анализират вида, срока и условията за всеки конкретен договор. При договори със сходни характеристики приходите се признават на портфейлна база само ако групирането им в портфейл не би имало съществено различно въздействие върху финансовите отчети.

Оценяване

Приходите се измерват въз основа на определената за всеки договор цена на сделката.

При определяне на цената на сделката се вземат предвид условията на договора и обичайните си търговски практики.

Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на което се очаква в замяна на прехвърлянето на клиента на обещаните стоки или услуги, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни (например данък върху добавената стойност). Обещаното в договора с клиента възнаграждение може да включва фиксирани суми, променливи суми, или и двете.

Когато (или като) бъде удовлетворено задължение за изпълнение, се признава като приход стойността на цената на сделката (което изключва приблизителни оценки на променливото възнаграждение, съдържащо ограничения), която е отнесена към това задължение за изпълнение.

При определяне на цената на сделката се взема предвид влиянието на променливо възнаграждение, наличието на значителни компоненти на финансирането, непаричното възнаграждение и възнаграждението, дължими на клиента (ако има такива).

Задължения за изпълнение и подход за признаване на основни видове приходи по договори с клиенти

Продажба на продукция и стоки

Обичайните приходи от продажба по договори с клиенти са от продажба на високо алкохолни напитки, вина, дестилати и селскостопанска продукция.

Групата е достигнала до заключение, че действа като принципал при договореностите си с клиентите, освен ако изрично не е оповестено друго за определени транзакции, тъй като обичайно тя контролира стоките и/или услугите преди да ги прехвърли към клиента.

При продажба на продукция контролът се прехвърля към клиента в точно определен времеви момент.

При продажби в страната това обичайно става с предаването на продукцията и физическото владение върху нея на клиента, когато клиентът може да се разпорежда със стоките, като управлява употребата им и получава по същество всички останали ползи.

При продажби в чужбина преценката за момента, в който клиентът получава контрол върху породената продукция се прави на базата на договорените условия на продажба и условията за прехвърляне по ИНКОТЕРМС.

Договорите с клиенти обичайно включват едно единствено задължение за изпълнение.

Цена на сделката и условия за плащане

Продажните цени за вътрешен пазар са фиксирани по обща ценова листа и са определени индивидуално за всеки конкретен продукт и клиент.

Продажните цени за експорт са индивидуално определени по договори и са конкретно определени по артикули и клиенти (индивидуално по продукти и клиенти).

Променливо възнаграждение

Променливото възнаграждение се включва в цената на сделката само доколкото е много вероятно, че няма да настъпи съществена корекция в размер на признатите кумулативно приходи.

Групата предоставя на своите клиенти различни търговски отстъпки, които се предоставят на клиента за достигане на предварително определен месечен, тримесечен и/или годишен оборот, определени като единен праг и/или като прогресираща бонус схема. При оценка на променливото възнаграждение, се определя какъв е очаквания от клиента оборот като използва метода на най-вероятна стойност. Предоставените отстъпки се компенсират срещу дължимите от клиента суми.

Също така дружествата от Групата имат задължения към клиентите, свързани с различни маркетинговите активности, които са пряко свързани с предоставяните стоки и услуги са елемент на цената на сделката. Според МСФО 15 тези задължения към клиентите се отчетат като намаление на цената на сделката, а оттук и в намаление на приходите от продажби, тъй като не представляват плащане за отделна стока/услуга (тази услуга не може да бъде продадена отделно)

Очакваното променливо възнаграждение под формата на различни отстъпки, неустойки, компенсации и задължения към клиента се определя и оценява на база натрупания исторически търговски опит с клиентите и се признава като корекция за целите на цената по сделката и съответно на приходите (като компонент “увеличение” или “намаление”) само до степента, до която е много вероятно, че няма да настъпи съществена обратна промяна в размера на кумулативно признатите приходи, включително поради наличието на ограничения за оценка. Всички последващи промени в размера на променливото възнаграждение се признават като корекция на приходите (като увеличение или намаление) към датата на промяната и/или разрешаване на несигурността. В края на всеки отчетен период дружествата от Групата актуализират цена на сделките, в т.ч. дали приблизителната оценка съдържа ограничения, така че да представи вярно съществуващите и настъпилите през отчетния период обстоятелства.

Обичайният кредитен период е до 30 дни за несвързани лица и 360 дни за свързани лица. В определени случаи Групата събира краткосрочни аванси от клиенти, които нямат съществен компонент на финансиране. Събраните авансово плащания от клиента се представят в отчета за финансовото състояние като пасиви по договори с клиенти.

Приходи от услуги

Приходите от предоставяне на услуги се признават в счетоводния период, през който са предоставени услугите. Обичайно Групата предоставя краткосрочни услуги на своите клиенти. Контрола върху услугите се прехвърля с течение на времето и следователно удовлетворява задължението за изпълнение и признава приходи с течение на времето. Ако към края на отчетния период услугата по договора не е изцяло извършена приходите се признават въз основа на действителната услуга, предоставена до края на отчетния период, като пропорционална част от общите услуги, които трябва да бъдат предоставени, тъй като клиентът получава и консумира ползите едновременно. Това се определя въз основа на действително вложено време за извършена работа, спрямо общото очаквано време за извършване на услугата.

Клиентът заплаща предоставените услуги въз основа на клаузите, заложили в конкретния договор. В случаи, че предоставените услуги, надвишават плащането, се признава актив по договора. Ако плащанията надвишават предоставените услуги, се признава пасив по договор.

Разходи по договори с клиенти

Като разходи по договори с клиенти се третира:

- допълнителните и пряко обвързани разходи, които то поема при сключване на договор с клиент и които не биха възникнали ако договорът не беше сключен и очаква тези разходи да бъдат възстановени за период по-дълъг от дванадесет месеца (разходи за получаване на договор с клиент) и
- разходите, които то поема при изпълнение на договор с клиент и които са пряко свързани с конкретния договор, спомагат за генерирането на ресурси за използване при самото изпълнение на договора и се очаква да бъдат възстановени за период по-дълъг от дванадесет месеца (разходи за изпълнението на такива договори).

В обичайната дейност не се поемат директни и специфично направени разходи за получаване на договори с клиенти и разходи за изпълнение на такива договори, които не биха възникнали, ако съответните договори не бяха сключени.

Принципал или агент

Когато трета страна участва в предоставянето на стоки или услуги на клиент, се определя дали естеството на обещанието е задължение за изпълнение, свързано с предоставяне на конкретните

стоки или услуги (принципал), или с уреждане третата страна да предостави тези стоки или услуги (агент).

Групата е принципал, когато контролира обещаната стока или услуга преди да я прехвърли на клиента. Въпреки това, Групата не действа непременно като принципал, ако получава правото на собственост върху даден актив само временно, преди правото на собственост да бъде прехвърлено на клиента.

Групата е агент, ако задължение за изпълнение е да уреди предоставянето на стоките или услугите от трета страна. Когато като агент се удовлетворява задължение за изпълнение, то се признава приход в размер на такса или комисиона, на които очаква да има право в замяна на това, че е уредено стоките и услугите да бъдат предоставени от друга страна. Таксата или комисионата може да бъде нетният размер на възнаграждението, който се запазва след като се заплати на другата страна възнаграждението, получено в замяна на стоките или услугите, които трябва да бъдат предоставени от тази страна.

Салда по договори. Търговски вземания и активи по договори

Вземането представлява правото да се получи възнаграждение в определен размер, което е безусловно (т.е., преди плащането на възнаграждението да стане дължимо е необходимо единствено да изтече определен период от време).

Активът по договор е правото да се получи възнаграждение в замяна на стоките или услугите, които е прехвърлило на клиента, но което не е безусловно (начисление за вземане). Ако чрез прехвърляне на стоките и/или предоставянето на услугите се изпълни задължението за изпълнение преди клиента да заплати съответното възнаграждение и/или преди плащането да стане дължимо, актив по договор се признава за заработеното възнаграждение (което е под условие). Признатите активи по договор се рекласифицират като търговско вземане, когато правото на възнаграждение стане безусловно.

Пасиви по договори

Като пасив по договор се представят получените от клиента плащания и/или безусловно право да получи плащане, преди да е изпълнило задълженията си за изпълнение по договора. Пасивите по договор се признават като приход, когато (или като) удовлетвори задълженията за изпълнение.

Активите и пасивите, произтичащи от един договор се представят нетно в отчета за финансовото състояние, дори ако те са резултат от различни договорни задължения по изпълнението на договора.

След първоначалното признаване, търговските вземания и активите по договора се подлежат на преглед за обезценка в съответствие с правилата на МСФО 9 Финансови инструменти.

3.4.2. Други приходи/ доходи

В състава на другите доходи се признават нетните положителни резултати, както и брутни доходи, които са реализирани от други дейности, извън обичайната за Групата, и/или са инцидентни. В състава на другите доходи се отчитат приходите от оперативен лизинг, в съответствие със счетоводната политика и МСФО 16 – Лизинг, както и приходите от продажби на дълготрайни активи, нетно от балансовата им стойност, при които приходите се признават, съгласно МСФО 15 в момента, в който клиентът получава контрол върху тях, съответно задължението за изпълнение бъде удовлетворено. В състава на другите доходи, също така, се представят правителствени финансираня, отписаните и недължими задължения, включващи финансови пасиви и други, които са прекратени или са изтекли, както и разлики и от отписвания, свързани с провизии, признати в съответствие с МСС 37, и излишъци на активи и материални запаси, други.

3.4.3. Финансови приходи

Финансовите приходи включват приходи от лихви по дългови инструменти, приходи от дивиденди, промени в справедливата стойност на финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалба или загуба, печалба от операции в чуждестранна валута, нетни печалби от операции с финансови инструменти.

Признаване на приходи от лихви

Приходите от лихви се изчисляват чрез прилагане на ефективния лихвен процент върху брутната балансова стойност на финансовите активи, с изключение на финансовите активи, които са кредитно обезценени (Фаза 3), за които приходите от лихви се изчисляват чрез прилагане на ефективния лихвен процент върху тяхната амортизирана стойност (брутната балансова стойност, коригирана с провизията за очаквани кредитни загуби).

Приходи от дивиденди

Приходите от дивиденди се признават, когато се установи правото за тяхното получаване.

3.5. Разходи

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването им.

Разходите се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост (до степента, до която не би довело до признаване на актив или пасив, неотговарящ на определенията за активи и пасиви в Общата (концептуална) рамка към и в самите МСФО).

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, за които се отнасят.

Финансови разходи

Финансовите разходи се включват в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, като се посочват отделно от финансовите приходи и се състоят от: разходи за лихви по получени заеми, банкови такси по заеми и гаранции, нетна загуба от курсови разлики по заеми в чуждестранна валута и обезценки на предоставени търговски заеми.

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

3.6. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Класификация

Като имоти, машини и съоръжения се отчитат активите, които отговарят на критериите посочени в МСС 16 и чиято стойност е равна или по-висока от стойностния праг на същественост, определен в размер на 700 лв. Активите, които имат цена на придобиване по-ниска от посочената се отчитат като текущи разходи за периода на придобиване в съответствие с одобрената счетоводна политика.

Първоначално оценяване

При първоначалното си придобиване имотите, машините и съоръженията се оценяват по цена на придобиване (себестойност), която включва покупната цена, вкл. митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и др.

При придобиване на имоти, машини и съоръженията при условията на разсрочено плащане, покупната цена е еквивалентна на сегашната стойност на задължението, дисконтирано на база на

лихвеното равнище по привлечените от Групата кредитни ресурси с аналогичен матуритет и предназначение.

Последващо оценяване

Предприятието е приело да отчита всяка позиция на Имотите, машините и съоръженията в съответствие с МСС 16 по цена на придобиване намалена с натрупаната амортизация и натрупана загуба от обезценка.

Последващи разходи

Последващите разходи, свързани с определен актив от имоти, машини и съоръжения, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Групата да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други разходи за текущото обслужване, поддръжка и ремонт се отразяват в отчета за доходите в периода, в който са извършени.

Отписване

Имотите, машините и оборудването се отписват от баланса, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите, възникващи при отписване на имот, машина или съоръжение се определят като разлика между нетните постъпления от продажбата, ако има такива и балансовата стойност на актива. Те не се класифицират като приход/разход. Резултатът от отписване се представя нетно в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в статия „Други приходи/ (доходи)“.

Растения носители

Растенията носители заемат дял в състава на имоти, машини и съоръжения. Причината за това е една от основните дейности на Групата – отглеждане на лозови насаждения и производство на грозде.

Първоначално оценяване

Растенията носители се оценяват първоначално по същия начин като имотите, машините и съоръженията, придобити по стопански начин, преди да бъдат докарани до местоположението и приведени в състоянието, които са необходими за тяхната експлоатация по начина, предвиден от ръководството.

Лозовите насаждения се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за създаване или построяване, т.е. дейностите, които са необходими за отглеждане на лозовите масиви до плододайна възраст.

До прехвърлянето им в групата на плододаващите лозя / в началото на четвъртата или петата стопанска година, по преценка на агрономите, в зависимост от развитието на лозовите насаждения/, те се класифицират като лозови масиви в неплододайна възраст и се отчитат като разходи за придобиване на нетекущи активи.

Последващо оценяване

Растенията носители се оценяват по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. Амортизацията започва от момента, в който биологичните активи влязат в плододаваща възраст.

Последващо извършени разходи се капитализират само в случай, че водят до увеличаване на икономическата изгода от използването на съответния актив, за когото са извършени. Всички последващи разходи се отчитат като текущи в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Амортизация

Имотите, машините и съоръженията се амортизират по линеен метод за периода на очаквания полезен живот.

Остатъчната стойност и полезният живот на актив се преразглеждат при приключването на всяка финансова година и ако очакванията се различават от предишните приблизителни оценки,

промените се отчитат като промяна в счетоводните приблизителни оценки в съответствие с МСС 8 Счетоводни политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки.

Амортизацията започва от момента в който имотите, машините и съоръженията са налични в предприятието, на мястото и в състоянието, необходими за експлоатацията им по начина предвиден от ръководството, обичайно от началото на месеца следващ месеца на въвеждането в експлоатация.

Амортизацията на активите се преустановява на по ранната от двете дати : датата на която са класифицирани като държани за продажба съгласно МСФО 5 или датата на отписване на активите.

Средният полезен живот в години за основните групи , е както следва:

Административни и производствени сгради	25 години
Трайни насаждения плододаващи	25 години
Съоръжения	25 години
Машини и оборудване	3 – 20 години
Транспортни средства и пътища	10 години
Обзавеждане и други активи	15 години
Транспортни средства	2 – 20 години
Други активи	6-7 години

Активи с „право на ползване“ се амортизират за по краткия от срока на лизинговия договор или полезния живот на активите.

3.7. Нематериални активи

Нематериални активи включват лицензи, софтуер, права, търговски марки и други. Те се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи е и от 5 до 20 години.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Нематериалните активи се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продават към датата на прехвърляне на контрола към получателя на актива. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на възнаграждението, на което Групата очаква да има право (приходите от продажбата) и балансовата стойност на актива към датата на която получателят получава контрол върху него. Те се представят нетно, към “други приходи/(доходи)” на лицевата страна на отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

3.8. Репутация

Репутацията представлява превишението на цената на придобиване (предоставеното възнаграждение) над справедливата стойност на дела на групата в нетните разграничими активи на придобитото дружество към датата на придобиването (бизнес комбинацията). В консолидирания финансов отчет тя първоначално се оценява по цена на придобиване (себестойност), а последващо - по цена на придобиване минус натрупаните загуби от обезценки.

Репутацията не се амортизира. Репутацията, възникнала при придобиване на дъщерно предприятие се представя в консолидирания отчет за финансовото състояние на отделен ред. Самостоятелно признатата репутация по придобиването на дъщерни дружества (предприятия) се тества задължително за обезценка поне веднъж годишно. Загубите от обезценки на репутацията не се възстановяват впоследствие. Печалбите или загубите от продажба (освобождаване) на дадено дъщерно дружество (предприятие) от Групата включват и балансовата стойност на репутацията, приспадащата се за продаденото (освободеното) дружество (предприятие). Загубите от обезценка на репутация се представят в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината) към позицията “обезценка на активи”.

3.9. Обезценка на нефинансови активи

Нефинансовите активи се преглеждат за наличие на обезценка, когато са налице събития или има промяна в обстоятелствата, подсказващи, че балансовата стойност на активите не е възстановима.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на актива надхвърля възстановимата. Възстановимата стойност е по-висока от справедливата стойност, намалена с разходите за продажбата, и стойността в употреба.

За да се определи стойността в употреба, активите, в това число на лозовите масиви, се групират на възможно най-ниското ниво, за което има отделни разграничими парични потоци (единици, генериращи парични потоци).

Нефинансовите активи (без търговската репутация), които са били обезценени, се преразглеждат за възможно възстановяване на обезценката на всяка отчетна дата.

Загубите от обезценка се отчитат в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

3.10. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойност и нетната реализуема стойност.

Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване (себестойност), както следва:

- суровини и материали в готов вид – всички доставни разходи, които включват покупна цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за приваждане на материалите в готов за тяхното използване вид;
- готова продукция и незавършено производство – преките разходи на материали и труд и приспадаща се част от производствените непреки разходи при нормално натоварен капацитет на производствените мощности, с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови ресурси.

Променливите общопроизводствени разходи са: разходи за материали и други консумативи, които зависят пряко от обема на производството.

Постоянните общопроизводствени разходи са тези, които остават сравнително постоянна величина независимо от обема на производството: разходи за амортизации, разходи за работни заплати и осигуровки и др.

Разходите, които не се включват в себестойността на произведена продукция и се отчитат като текущи за периода са: разходите за съхранение на склад, административни разходи и разходи по продажби.

При употребата (продажбата) на материалните запаси се използва методът на средно-претеглената цена (себестойност).

Материалните запаси са оценени по по-ниската от: цена на придобиване (себестойност) и нетната реализуема стойност.

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за продажба.

Земеделска продукция

Земеделската продукция, включва събраният продукт от растенията носители, в момента на събиране на реколтата (грозде). Готова продукция е продукцията създадена в резултат на производствения процес в предприятието и предназначена за продажба. Себестойността на продукцията обхваща следните разходи: разходи за материали, разходи за работна заплата и осигуровки на работниците, заети в основното производство, преки разходи за външни услуги от подизпълнител и други разходи, свързани с производството на съответната продукция.

Фактически извършените преки разходи се калкулират в себестойността на продукцията на база на действително вложените.

Разпределянето на постоянните и променливите общопроизводствени разходи за всеки произвеждан продукт се извършва на базата на обработените площи.

Земеделската продукция, прибрана от растенията носители на предприятието, се оценява по справедлива стойност в момента на прибиране на реколтата, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба.

Незавършено производство на земеделска продукция

Поради продължителният производствен процес обхващащ повече от един отчетен период се отчита незавършено производство, което включва извършените разходи за производство на грозде за следващата селскостопанска година (реколта) г. и разходи за подготовка на лозовите насаждения за следващата стопанска година.

3.11. Активи, държани за продажба

Като активи държани за продажба съгласно МСФО 5 се класифицират нетекущи активи, чиято балансова стойност ще бъде възстановена по-скоро чрез сделка за продажба отколкото чрез продължаваща употреба.

Активите държани за продажба се оценяват по по-ниската от балансовата им стойност и справедливата им стойност намалена с разходите за продажбата.

Загуба от обезценка се признава при всяко първоначално или последващо намаление на стойността на активи държани за продажба.

Печалба от последващо увеличение на справедливи стойности, намалени с разходите за продажба на активи държани за продажба се признава до размера на обезценката на съответния актив начислена преди това, съгласно МСС 36 и МСФО 5.

3.12. Търговски вземания

Търговските вземания представляват безусловно право на Групата да получи възнаграждение по договори с клиенти и други контрагенти (т.е. то е обвързано само с изтичане на време преди изплащането на възнаграждението).

Първоначално оценяване

Търговските вземания се представят и отчитат първоначално по справедлива стойност на база цената на сделката, която стойност е обичайно равна на фактурната им стойност, освен ако те съдържат съществен финансиращ компонент, който се начислява допълнително. В този случай те се признават по сегашната им стойност, определена при дисконтова норма в размер на лихвен процент, преценен за присъщ на клиента - длъжник.

Последващо оценяване

Групата държи търговските вземания единствено с цел събиране на договорни парични потоци и ги оценява последващо по амортизирана стойност, намалена с размера на натрупаната обезценка за кредитни загуби.

Обезценка

Групата прилага модела на очакваните кредитни загуби за целия срок на всички търговски вземания, използвайки опростения подход, допускан от МСФО 9, и на база матричен модел за процента на загубата. Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят.

3.13. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се състоят от наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки, депозити в банки с матуритет до три месеца.

Паричните средства и еквиваленти в банки се представят последващо по амортизирана стойност намалена с натрупаната обезценка за очаквани кредитни загуби.

3.14. Търговски и други задължения

Търговските и другите текущи задължения в отчета за финансово състояние се представят по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност на база сегашната им стойност при дисконтова норма, присъща за Групата, а последващо - по амортизирана стойност.

3.15. Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на финансовия отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата във финансовите отчети. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не засяга данъчната или счетоводната печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила, към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързвани с позиции, признати в другия всеобхватен доход (напр. преоценка на земя) или директно в собствения капитал, при

което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

3.16. Собствен капитал, резерви и плащания на дивиденди

Регистрираният капитал на отразява номиналната стойност на акциите на предприятието майка.

Резервите включват резерви, формирани съгласно изискванията на Търговския закон и Устава на предприятието- майка, също така, преоценъчен резерв от замяна на сходни активи(земи) и резерви от преотстъпен данък по ЗКПО.

Всички трансакции със собствениците на предприятието -майка се представят отделно в отчета за собствения капитал.

3.17. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за наетия персонал под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми за уреждане в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналот е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, за периода, в който е положен трудът за тях и/или са изпълнени изискванията за тяхното получаване като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки).

Краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски възникват поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъдат ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Към датата на всеки финансов отчет се прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползването на право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за сумите за самите възнаграждения и на вноските по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Групата дължи пенсионни възнаграждения на служителите си по планове с дефинирани доходи и по планове с дефинирани вноски.

Планове с дефинирани вноски

Планове с дефинирани вноски са пенсионни планове, по които се внасят фиксирани вноски в държавни фондове.

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за фонд „Пенсии”, Допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд „Общо заболяване и майчинство” (ОЗМ), фонд „Безработица”, фонд „Трудова злополука и професионална болест” (ТЗПБ) и здравно осигуряване (ЗО).

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават конкретно със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО) .

Дължимите вноски по планове с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за печалбата или загубата, освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив и като текущо задължение.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно българското трудово законодателство при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителът е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, има

задължение да му се изплати от работодателя обезщетение в размер от 2 до брутни трудови възнаграждения, в зависимост от трудовия стаж.

Ръководството оценява задължението по изплащане на дефинирани доходи веднъж годишно с помощта на независим актюер. Оценката на задълженията е базирана на стандартни проценти на инфлацията, очаквана промяна на разходите за медицинско обслужване и смъртност. Бъдещи увеличения на заплатите също се вземат под внимание. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взима предвид доходността на дългосрочни ДЦК.

Актюерските печалби или загуби се признават в другия всеобхватен доход.

3.18. Отчитане на лизинговите договори

Признаване и отчитане на лизинг, по които Групата е лизингополучател

Прилагане

МСФО 16 Лизинг се прилага по отношение на всички лизингови договори, включително лизинг на активи с право на ползване при преотдаване с изключение на правата, притежавани от Групата по лицензионни договори, в рамките на обхвата на МСС 38 и лизинг на нематериални активи.

Освобождавания

Групата, в качеството си на лизингополучател е избрала да прилага освобождаване от изискванията за признаване за лизингови договори с кратък срок (до 12 месеца) и/или лизингови договори за основни активи с ниска стойност.

Групата признава свързаните с тях лизингови плащания като текущи разходи по линейния метод за срока на лизинговия договор или на друга систематична база, когато тази база отразява поточно ползите за лизингополучателя.

Установяване на лизинг, признаване

Договор съдържа елементи на лизинг, ако той прехвърля правото да се контролира ползването на даден идентифициран актив за определен период от време срещу възнаграждение. На датата на стартирането на лизинга, лизингополучателят признава „актив с право на ползване“ на отделния базов актив, и финансов пасив, представляващ настоящата стойност на задължението за плащане на лизинговите суми.

Отделяне на елементите на договора

За договор, който представлява или съдържа елементи на лизинг всеки лизингов компонент се отчита отделно от нелизинговите компоненти на договора.

Срок на лизинговия договор

Срока на лизинговия договор се определя, като неотменим период на лизинга, заедно със периодите, по отношение на които съществува опция за удължаване и/или опция за прекратяване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция.

Срокът на лизинговия договор се преразглежда при промяна в неотменимия период на лизинга.

Първоначална оценка

Лизингополучателят признава „актив с право на ползване“ и задължение за лизинг на датата на която лизинга е на разположение за използване.

При първоначално оценяване „активът с право на ползване“ се отчита по цена на придобиване, която включва сумата на първоначалната оценка на задължението за лизинг, всички лизингови плащания извършени към или преди началната дата на стартиране на лизинга минус получени суми за предоставени стимули, всички първоначални преки разходи и провизията за разходи свързани с демонтиране и преместване на актива.

Пасивът „задължение за лизинг“ първоначално се признава по сегашната стойност на всички лизингови плащания неплатени към този момент с лихвения процент присъщ за лизинга или с лихвения процент по привлечен капитал на наемателя.

На началната дата лизинговите плащания, включени в оценката на пасива по лизинга, обхващат следните плащания за правото на ползване на основния актив по време на срока на лизинговия договор, които не са платени към началната дата:

- фиксирани плащания (включително фиксираните по същество плащания), минус подлежащите на получаване стимули по лизинга;
- променливи лизингови плащания, зависещи от индекс или процент, които са оценени според стойността на индекса или процента към началната дата;
- суми, които се очаква да бъдат дължими от лизингополучателя по гаранциите за остатъчна стойност;
- цената на упражняване на опция за покупка, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция; и
- плащания на санкции за прекратяване на лизинговия договор, ако в срока на лизинговия договор е отразено упражняването на опция за прекратяването на договора от страна на лизингополучателя.

Последващо оценяване

Избраният подход за последваща оценка на „актива с право на ползване“ е модела на цената на придобиване, намалена с последващо начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка и коригиран спрямо всяка преоценка на пасива по лизинга.

Групата амортизира активите с право на ползване на линейна база за по – краткия период от техния полезен живот и срока на лизинговия договор.

Ако собствеността върху актива се прехвърля на лизингополучателя по силата на лизинговия договор до края на срока на този договор или ако в разходите за актива с право на ползване е отразено упражняването на опция за закупуване от лизингополучателя, последният амортизира актива с право на ползване от началната дата до края на полезния живот на основния актив. В противен случай актива с право на ползване се амортизира от началната дата до края на полезния живот на актива с право на ползване или до изтичането на срока на лизинговия договор, което от двете настъпи по-рано.

Прилага се МСС 36 Обезценка на активи, за да се определи дали активът с право на ползване е обезценен и да отчете всички установени загуби от обезценка.

След началната дата пасива по лизинга се оценява като се:

- увеличава балансовата стойност, за да отрази лихвата по пасива по лизинга;
- намалява балансовата стойност, за да отрази извършените лизингови плащания; и
- преоценява балансовата стойност, за да отрази преоценките или измененията на лизинговия договор или да отрази коригираните фиксирани по същество лизингови плащания.

Лихвата по пасива по лизинга за всеки период през срока на лизинговия договор е сумата, която се получава, ако към остатъчното салдо на пасива по лизинга бъде приложен постоянен лихвен процент за периода (дисконтовият процент).

След началната дата в печалбата или загубата се признават, освен ако са включени в балансовата стойност на друг актив съгласно други приложими стандарти:

- лихвата по пасива по лизинга; и
- променливите лизингови плащания, които не са включени в оценката на пасива по лизинга, в периода, през който е настъпило събитието или обстоятелството, довело до тези плащания.

Признаване и отчитане на лизинг, по които Групата е лизингодател

Класификация на лизинговите договори

Всеки лизингов договор се класифицира като договор за оперативен или за финансов лизинг. Лизинговият договор се класифицира като договор за финансов лизинг, ако с него се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив, и като договор за оперативен лизинг, ако с него не се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив.

Срок на лизинговия договор

Срока на лизинговия договор се определя, като неотменим период на лизинга, заедно със периодите, по отношение на които съществува опция за удължаване и/или за прекратяване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция.

Срокът на лизинговия договор се преразглежда при промяна в неотменимия период на лизинга.

Договори за оперативен лизинг

Признаване и оценяване

Лизинговете плащания по договори за оперативен лизинг се признават като приход по линейния метод или на друга систематична база, когато тази база отразява по-точно начина, по който се намалява ползата от използването на основния актив.

Разходите, включително амортизацията, извършени във връзка с генерирането на дохода от лизинг, се признават като разход.

Първоначалните преки разходи, извършени във връзка с постигането на оперативен лизинг, се прибавят към балансовата стойност на основния актив и се признават като разход през срока на лизинговия договор на същата база както дохода от лизинг.

Амортизационната политика по отношение на амортизируемите основни активи, предмет на оперативен лизинг, е съгласувана с обичайната амортизационна политика по отношение на подобни активи. Амортизацията се начислява в съответствие с МСС 16 и МСС 38.

3.19. Капитализиране на разходи по заеми

Разходите по заеми, които пряко се отнасят към придобиването, строителството или производството на отговарящ на условията /квалифициран/ актив, се капитализират като част от стойността на този актив. Отговарящ на условията /квалифициран/ актив е актив, който непременно изисква поне 12-месечен период от време, за да стане готов за предвижданата му употреба или продажба.

Капитализирането на разходите по заеми като част от стойността на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив започва, когато са изпълнени следните условия: извършват се разходите за актива, извършват се разходите по заеми и в ход са дейности, които са необходими за подготвяне на актива за предвижданата му употреба или продажба.

Разходите по заеми се намаляват и с всякакъв инвестиционен доход от временното инвестиране на средствата от тези заеми.

3.20. Финансови инструменти

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда финансов актив на едно предприятие и финансов пасив или инструмент на собствения капитал на друго предприятие.

3.20.1. Финансови активи

Първоначално признаване и класификация

Групата първоначално признава финансов актив в момента, в който стане страна по договорно споразумение, и го класифицира съгласно бизнес модела за управление на финансови активи и характеристиките на договорените парични потоци.

Ръководството е преценило, че финансовите активи представляващи вземания по предоставени заеми, парични средства в банки, търговски и други вземания, се държат с цел получаване на договорените парични потоци и се очаква да доведат до парични потоци, представляващи единствено плащания на главница и лихви (прилаган бизнес модел). Тези финансови активи се класифицират и оценяват последващо по амортизирана стойност.

Първоначално оценяване

Първоначално всички финансови активи, с изключение на търговските вземания, се оценяват по тяхната справедлива стойност, плюс преките разходи по транзакцията, в случай, че не се отчитат по справедлива стойност в печалбата и загубата, когато се признават първоначално нето от разходите по сделката. Търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране и за които се прилага практически целесъобразната мярка по МСФО 15 в това отношение, се оценяват първоначално по съответната цената на сделката, в съответствие с МСФО 15.

Последващо оценяване и представяне

За целите на последващото оценяване и представяне финансовите активи се класифицират в една от следните категории: „финансови активи, оценявани по амортизирана стойност“ (дългови инструменти), „финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход с рекласифициране на натрупаните печалби и загуби (дългови инструменти), „финансови активи, определени по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, без рекласифициране на натрупани печалби и загуби при отписване“ (капиталови инструменти) или „финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата“ (дългови и капиталови инструменти).

Групата класифицира финансовите си активи като такива, които се оценяват по амортизирана стойност и към края на отчетния период те включват:

- парични средства, предоставени заеми и търговски и други вземания, определени като „финансови активи, отчитани по амортизирана стойност“.

Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)

Тази категория включва парични средства в банки, търговски вземания, други вземания, съдебни и присъдени вземания и вземания от свързани лица и предоставени заеми. Тази категория финансови активи е най-съществена за Групата.

Групата оценява и измерва финансовите активи по амортизирана стойност, ако са изпълнени и двете от следните условия:

Финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел с цел да се държат финансови активи с цел събиране на договорни парични потоци;

Договорените условия на финансовия актив водят до определени дати на паричните потоци, които са единствено плащания на главници и лихви върху неизплатената главница.

Последващото оценяване се извършва, по метода на „ефективната лихва“, чрез който приходите от лихви се изчисляват, като ефективният лихвен процент се прилага към брутната балансова стойност на инструментите. За закупени или създадени активи, с първоначална кредитна обезценка и такива с призната впоследствие кредитна обезценка, се прилага, съответно, коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент и ефективния лихвен процент, но по амортизираната стойност на актива.

Финансовите активи в тази категория се подлагат на преглед за обезценка към датата на всеки финансов отчет, като промените се отразяват в печалбата или загубата.

Печалбите и загубите се признават в печалбата или загубата, когато активът бъде отписан, променен или обезценен.

Отписване

Финансов актив (или, където е приложимо, част от финансов актив или част от група подобни финансови активи) се отписват в случаи когато договорните права върху паричните потоци от актива са изтекли или са прехвърлени правата за получаване на парични потоци от актива или е поето задължение да изплатят изцяло получените парични потоци без съществено забавяне на трета страна по споразумение "прехвърляне".

При отписване на финансов актив в неговата цялост разликата между 1) балансовата стойност (измерена към датата на отписване) и 2) полученото възнаграждение (включително всеки нов актив, получен без новото поемане на нов пасив), се признават в печалбата или загубата.

Обезценка на финансови активи

Кредитните загуби се оценяват на база бъдещи очаквания, свързани с дълговите инструменти, отчитани по амортизирана стойност. Прилаганата методология за обезценка зависи от това дали е налице значително увеличение на кредитния риск.

За търговските вземания се прилага опростения подход, разрешен от МСФО 9, който изисква да се признаят очакваните кредитни загуби за целия живот още при първоначалното признаване на вземанията. Прилага се матрица, чрез която се изчисляват очакваните кредитни загуби по търговски вземания. Вземанията се категоризират по просрочие и се групират по вид и клиентски сегменти с различни модели на кредитни загуби.

Търговските вземания от свързани лица са предмет на индивидуална оценка на кредитния риск, която взема предвид наличната качествена и нестатистическа количествена информация. Обезценката се определя на база очаквани кредитни загуби, като се използва "опростения" подход.

Финансовите активи се отписват, частично или цялостно, когато на практика са изчерпани всички начини за събирането им или не съществува реалистично очакване за събирането им. Това обикновено се случва след като те бъдат просрочени поне с 5 години.

Обезценката и загубите по финансовите инструменти, различни от търговски вземания, се разглеждат на три етапа:

Етап 1 - салда, за които кредитният риск не е значимо увеличен след първоначалното признаване. Очакваните кредитни загуби се определят на базата на вероятността за неизпълнение в рамките на 12 месеца (т.е. цялата кредитна загуба умножена по вероятността тя да се случи в следващите 12 месеца);

Етап 2 - съдържа салда, при които има значимо увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване, но няма обективна индикация за обезценка; очакваните кредитни загуби се определят на базата на вероятността от неизпълнение за целия период на договора;

Етап 3 - съдържа салда, за които има обективно доказателство за обезценка.

Вземат се предвид следните индикатори при оценка на значимо увеличаване на кредитния риск при заемите:

- заемът е просрочен повече от 360 дни;
- налице са правни, технологични или макроикономически промени със значително негативно влияние върху заемополучателя;
- има информация за значителни негативни събития във връзка със заема или други заеми на същия заемополучател с други заемодатели, като прекратяване на заема, нарушение на ковенанти, предоговаряне поради финансови затруднения и др.;
- заемополучателят е загубил значим клиент или доставчик или по друг начин е изпитал негативни промени на пазара си.

Вземанията от свързани лица (търговски и по предоставени заеми) са предмет на индивидуална обезценка (Приложение 32, 18, 19).

3.20.2. Финансови пасиви

Първоначално признаване, класификация и оценка

Финансовите пасиви включват търговски и други задължения, заеми и други привлечени средства, включително и банкови овърдрафти. При първоначално им признаване обичайно те се класифицират като пасиви по амортизирана стойност.

Първоначално всички финансови пасиви се признават по справедлива стойност, а в случая на заеми и привлечени средства и търговски и други задължения, нетно от пряко свързаните разходи по сделката.

Според срока им на погасяване финансовите пасиви се класифицират на дългосрочни и краткосрочни.

Последващо оценяване

Последващото оценяване на финансовите пасиви зависи от тяхната класификация. Обичайно те се класифицират и оценяват по амортизирана стойност.

Получени заеми и други привлечени средства

След първоначалното им признаване, Групата оценява лихвоносните заеми и привлечени средства по амортизирана стойност, чрез метода на ефективния лихвен процент. Печалбите и загубите се признават в печалбата или загубата, когато съответният финансов пасив се отписва, както и чрез амортизацията на база ефективен лихвен процент.

Амортизираната стойност се изчислява като се вземат под внимание каквито и да било дисконти или премии при придобиването, както и такси или разходи, които представляват неразделна част от ефективния лихвен процент. Амортизацията се включва като “финансов разход” в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Отписване

Финансовите пасиви се отписват, когато задължението бъде погасено, или прекратено, или изтече. Когато съществуващ финансов пасив бъде заменен с друг от същия кредитодател при по същество различни условия, или условията на съществуващ пасив бъдат съществено променени, тази размяна или модификация се третира като отписване на първоначалния пасив и признаване на нов. Разликата в съответните балансови суми се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Компенсиране на финансови инструменти

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират, а нетната сума се отчита в отчета за финансовото състояние, ако има действащо законно право да се компенсират признатите суми и Групата има намерение да се уреди на нетна основа, да се реализират активите и уреждат пасивите едновременно.

3.21. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития. Провизиите за реструктуриране се признават само ако е разработен и приложен подробен формален план за реструктуриране или ръководството е обявило основните моменти на плана за реструктуриране пред тези, които биха били засегнати. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база на най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които е сигурно, че ще се получат, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи. Те са описани заедно с условните задължения на Групата.

3.22. Безвъзмездни средства, предоставени от държавата (правителствени финансираня)

Правителствените дарения и отсрочените финансираня се признават, когато съществува разумна сигурност, че дарението/ финансирането ще бъде получено и че всички свързани с него условия ще бъдат изпълнени.

Правителствено финансиране, свързано с компенсиране на направени разходи, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите.

Правителствено финансиране, свързано с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива, пропорционално на размера на признатата в разходите амортизация.

3.23. Оценяване по справедлива стойност

МСФО изискват някои от активите и пасивите да се оценяват и представят и/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане.

Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между независими пазарни участници на датата на оценяването. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар - на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които дружествата от Групата задължително имат достъп.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници, когато те биха определяли

цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи винаги изходната точка е предположението какво би било за пазарните участници най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив.

Групата прилага различни оценъчни техники, които биха били подходящи спрямо спецификата на съответните условия, и за които разполага с достатъчна база от входящи данни, като се стреми да използва в максимална степен наличната публично наблюдаема информация и респ. да минимизира използването на ненаблюдаема информация.

Справедливата стойност на всички активи и пасиви, които се оценяват и/или оповестяват в финансовия отчет по справедлива стойност, се категоризира в рамките на следната йерархия на справедливите стойности, а именно:

- Ниво 1 - Котирани (некоригирани) пазарни цени на активен пазар за идентични активи или пасиви;
- Ниво 2 - Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които са различни от директно котирани цени, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение, вкл. когато котираните цени са обект на определени корекции; и
- Ниво 3 - Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които в значителната си част са ненаблюдаеми.

3.24. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика и несигурност на счетоводните приблизителни оценки

В резултат на несигурността, присъща на деловата дейност, много статии от финансовите отчети не подлежат на прецизна оценка, а само на приблизителна оценка. Приблизителните оценки се оценяват въз основа на най-актуалната налична и надеждна информация.

Използването на разумни приблизителни оценки представлява основен елемент в изготвянето на финансовите отчети и не намалява тяхната достоверност. Прилагането на Международните стандарти за финансово отчитане изисква от ръководството да приложи някои счетоводни предположения и приблизителни счетоводни преценки при изготвяне на финансовите отчети и при определяне на стойността на някои от активите, пасивите, приходите и разходите. Всички те се извършват на основата на най-добрата преценка, която е направена от ръководството към края на отчетния период. Действителните резултати биха могли да се различават от представените във финансовите отчети.

Дадена приблизителна оценка подлежи на преразглеждане, ако настъпят промени в обстоятелствата, на които се основава, или в резултат от получена нова информация или допълнително натрупан опит. Преразглеждането на приблизителната оценка не се свързва с предходни периоди и не представлява корекция на грешка.

В настоящия финансов отчет при определяне на стойността на някои от активите, пасивите, приходите и разходите, ръководството е направило някои счетоводни предположения и приблизителни счетоводни преценки. Всички те са направени на основата на най-добрата преценка и информация, с която е разполагало ръководството към края на отчетния период.

Несигурностите, свързани с направените предположения и приблизителни оценки биха могли да доведат до фактически резултати, които да изискват съществени корекции в балансовите стойности на съответните активи или пасиви в следващи отчетни периоди.

а) Данъци върху дохода

Дружествата в Групата са данъчни субекти, попадащи под юрисдикцията на данъчната администрация. Значителна преценка е необходимо да бъде направена за определянето на данъчната провизия. Дружествата в Групата признават пасиви за очаквани данъчни задължения на база на преценка на ръководството. Когато окончателния данъчен резултат е различен от първоначално отчетените суми, тези разлики ще имат влияние върху краткосрочния данък и провизиите за временни данъчни разлики в периода на данъчните ревизии.

б) Приходи от договори с клиенти

При признаване на приходите по договори с клиенти и изготвяне на годишния финансов отчет ръководството прави различни преценки, приблизителни оценки и предположения, които оказват влияние върху отчетените приходи, разходи, активи и пасиви по договори и съответстващите им оповестявания. В резултат на несигурността по отношение на тези предположения и приблизителни оценки, е възможно да възникнат съществени корекции в балансовата стойност на засегнатите активи и пасиви и отчетените приходи и разходи в бъдеще.

Ключовите преценки и предположения, които оказват съществено влияние върху размера и срока за признаване на приходите от договори с клиенти са свързани с определянето на момента във времето, когато контролът върху обещаните в договора с клиента стоки и/или услуги се прехвърля на клиента и оценката на променливото възнаграждение за върнати стоки, отстъпки за обем и задължения към клиентите.

с) Активи с право на ползване и пасиви по лизингови договори

При признаване на активите с право на ползване и пасивите по лизингови договори и изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството прави приблизителни оценки базирани на преценките му относно установяване на елементи на лизинг в договорите, вероятните срокове на лизинговите договори, определяне на диференциален лихвен процент и др., които оказват влияние върху отчетените приходи, разходи, активи и пасиви по лизингови договори и съответстващите им оповестявания.

В резултат на несигурността по отношение на тези предположения и приблизителни оценки, е възможно да възникнат съществени промени в балансовата стойност на активи с право на ползване, пасиви по лизинг и отчетените разходи и приходи в резултат на промени от преоценки или изменения на лизинговите договори.

д) Определяне на диференциален лихвен процент на договори за лизинг, в които Групата е лизингополучател

В случаите, в които дружество от Групата е лизингополучател и не може непосредствено от договорите да определи лихвения процент, необходим му за дисконтиране на задълженията по лизинг, използва диференциалния лихвен процент, който би плащало в случай, че заеме финансови средства, необходими за получаването на актив със сходна стойност на актива с „право на ползване“, за сходен период от време, при сходно обезпечение и в сходна икономическа среда. За договори, за които дружеството няма аналогично финансиране, то търси наблюдаеми данни като пазарни нива на кредитите и банкова статистика, която е публично достъпна. На тази база, ръководството е приело че диференциален лихвен процент е 4 на база анализа на лихвените равнища на ползвани от него привлечени средства с подобни характеристики:

е) Доходи на персонала при пенсиониране

Задължението за доходи на персонала при пенсиониране се определя чрез актюерска оценка. Тази оценка изисква да бъдат направени предположения за нормата на дисконтиране, бъдещото нарастване на заплатите, текучеството на персонала и нивата на смъртност. Поради дългосрочния характер на доходите на персонала при пенсиониране, тези предположения са обект на значителна несигурност.

f) Полезен живот на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи

Финансовото отчитане на имотите, машините и съоръженията, и нематериалните активи включва използването на приблизителни оценки за техните очаквани полезни животи и остатъчни стойности, които се базират на преценки от страна на ръководството на Групата, които с преразглеждат към датата на всеки отчет.

g) Обезценка на нефинансови активи - имоти, машини и съоръжения, нематериални активи, материални запаси

Съгласно изискванията на МСС 36 и МСС 2, към края на отчетния период се прави преценка дали съществуват индикации, че стойността на даден нефинансов актив от Имотите, машините и съоръженията, Нематериалните активи, материални запаси и инвестициите в дъщерни предприятия е обезценена. В случай на такива индикации се изчислява възстановимата съответно на актива, нетната реализуема стойност за материални запаси и се определя загубата от обезценка.

Към 31 декември 2023 г. на база на извършен преглед не са установени индикации за обезценка.

h) Признание и оценка за очаквани кредитни загуби на дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност

Измерването на очакваната кредитна загуба за финансови активи, отчитани по амортизирана стойност (предоставени заеми, вземания и активи по договори с клиенти, парични средства и парични еквиваленти) е област, която изисква използването на комплексни модели и съществени предположения за бъдещи икономически условия и кредитно поведение на клиенти и длъжници (вероятността контрагентите да не изпълнят задълженията си и произтичащите от тях загуби).

Провизия за очаквани кредитни загуби на търговски вземания

За изчисляване на очакваните кредитни загуби по отношение на търговските вземания са приложени опростеният подход, съгласно МСФО 9, и матрица на провизиите. Вземанията са разгледани на колективна база, спрямо вероятността за неизпълнение и потенциалните загуби в резултат на това, изчислени въз основа на историческите данни на дружествата от Групата за 3 годишен период, като за вземания, които има достатъчно информация, са взети предвид обективни външни и начислена кредитна обезценка. Матрицата за провизиране се основава на процентите на просрочие, наблюдавани от Групата в исторически план.

Вземанията се групират в три групи при прегледа за обезценка – вземания от трети лица вътрешен пазар, вземания от клиенти експорт и вземания от свързани лица.

Търговските вземания от свързани лица са предмет на индивидуален преглед за обезценка. Съгласно приетата политика, Групата счита даден финансов инструмент за такъв в неизпълнение, когато договорните плащания са в просрочие в продължение на 360 дни.

Провизия за очаквани кредитни загуби на вземания по предоставени заеми

Групата прилага индивидуален подход за обезценка на вземания по предоставени кредити. Моделът за обезценка се базира на договорените в условията на финансовия инструмент парични потоци, както и допусканията и преценките за очаквани парични потоци и реализируемостта на финансовия актив, възприети от ръководството при изготвянето на финансовите отчети, като взема предвид степента на обезпеченост, дните просрочие и други фактори, някои от които се калкулират на обобщено ниво

Очакваните кредитни загуби представляват вероятностно претеглена оценка на кредитните загуби (т.е. сегашната стойност на всеки недостиг на пари) за очаквания срок на финансовия инструмент. Паричен дефицит е разликата между паричните потоци, дължими на Групата в съответствие с договора, и паричните потоци, които Групата очаква да получи. Тъй като очакваните кредитни загуби отчитат размера и сроковете на плащанията, очаквана кредитна загуба се признава дори ако Групата очаква активът да бъде изплатен изцяло, но по-късно от срока, в който се дължи плащането.

Подход за обезценка за очаквани кредитни загуби на парични средства в банки

Паричните средства и паричните еквиваленти са най-високо ликвидните финансови инструменти. Те не са носители на сетълмент риск, а ликвидният риск, който носят е ограничен до техническата възможност дадено разпореждане с тях да не бъде изпълнено. Паричните средства, депозирани в банки, обаче са носители на кредитен риск от контрагента (риск от неизпълнение). Рискът от контрагента представлява вероятността насрещната страна по финансова сделка да не изпълни своите договорни задължения. Групата прилага стандартизирания подход за изчисление на очакваните кредитни загуби на паричните средства в банки, като за определяне на загубата от неизпълнение в параметрите на модела се използва кредитният рейтинг на финансовите институции, в които Групата е депозирала паричните си средства. Към 31 декември 2023 г. най-добрата преценка на ръководството за очакваните кредитни загуби на парични средства е несъществена.

За прилагането на тези изисквания ръководството на Групата прави редица съществени преценки, като: определяне на критерии за идентифициране и оценка на значително увеличение на кредитния риск; избор на подходящи модели и предположения за измерване на очакваните кредитни загуби.

Преразглеждането на обезценката на вземанията през следващата финансова година може да доведе до съществена корекция на балансовата стойност на финансовите активи.

4. ПРИХОДИ ОТ ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

Приходите по договори с клиенти включват:

	2023 г. хил. лв.	2022 г. хил. лв.
Приходи от продажба на бутилирана продукция	115,849	99,635
Приходи от продажба на не бутилирана продукция	55,244	61,063
Друга продукция	31,033	21,343
Приходи от продажба на стоки	53,293	49,743
Приходи от продажба на материали	7,395	5,881
Приходи от продажба на електрическа енергия	452	54
Приходи от продажба на услуги	2,360	3,980
Общо приходи по договори с клиенти	265,626	241,699

Приходите от продажба на продукцията са както следва:

	2023 г. хил. лв.	2022 г. хил. лв.
Бутилирана продукция, в т.ч.	115,849	99,635
Високоалкохолни продукти вътрешен пазар	94,603	81,285
Високоалкохолни продукти износ	23,813	19,018
Вина вътрешен пазар	5,524	5,137
Вина износ	14	33
Нискоалкохолни продукти вътрешен пазар	48	614
Нискоалкохолни продукти износ	69	75
Задължения към клиенти (Маркетингови активности)	(8,222)	(6,527)
Небутилирана продукция, в т.ч.	55,244	61,063
Етилов алкохол	42,667	46,471
Денатуриран етилов алкохол	4,704	7,193
Вина	3,316	3,320
Дестилат	4,557	4,066
Високоалкохолни продукти	-	13
Друга продукция	31,033	21,343
Храна за животни	16,944	18,163
Оцет	10,191	-
Дезинфектанти Essentica Pure	157	783
Обезалкохолена зърнена каша	174	261
Течност за чистачки	1,108	266
Царевично олио	95	117
Земеделска продукция (грозде)	2,364	1,753
Общо	202,126	182,041

Приходите от продажба на стоки са както следва:

	2023 г. хил. лв.	2022 г. хил. лв.
Високоалкохолни напитки	38,019	33,329
Вина вътрешен пазар	15,137	12,803
Оцет	62	3,571
Други	75	40
Общо	53,293	49,743

Приходите от продажба на услуги са както следва:

	2023 г. хил.лв.	2022 г. хил.лв.
Транспорти	1,959	2,327
Съхранение	27	523
Администриране на персонала	327	751
Приходи от предоставени права за ползване	32	17
Други	15	362
Общо	2,360	3,980

Приходи по договори с клиенти са разпределени по географски пазари както следва:

	2023 г. хил.лв.	2022 г. хил.лв.
Вътрешен пазар	184,480	158,229
Чуждестранни пазари	81,146	83,470
Общо	265,626	241,699

Момент във времето за признаване на приходите по договори с клиенти:

	2023 г. хил.лв.	2022 г. хил.лв.
Продукти, които се прехвърлят в определен момент	262,814	237,665
Продукти и услуги, които се прехвърлят с течение на времето	2,812	4,034
Общо	265,626	241,699

Салда по договори с клиенти:

	31 декември 2023 г. хил.лв.	31 декември 2022 г. хил.лв.
Вземания по договори с клиенти:		
- от трети лица, нетно от обезценка	17,340	18,658
- от свързани лица, нетно от обезценка	3,524	6,009
Пасиви по договори с клиенти	(341)	(1,656)
	20,523	23,011

5. ДРУГИ ПРИХОДИ/ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА

Други приходи от дейността включват:

	2023 г. хил.лв.	2022 г. хил.лв.
Приходи от наеми и арендни вноски	2,156	885
Приходи от финансиране	1,295	6,226
Неустойки по договори	66	49
Излишъци на материални запаси	28	2
Отписани задължения	38	70
Приходи от застрахователни обезщетения	15	380
Въглероден двуокис	42	45
Отпадъци	30	69
Годишни отстъпки материали	42	-
Нетна печалба/(загуба) от продажба на имоти, машини и съоръжения	9	175
Други	105	59
Общо	3,826	7,960

Приходите от финансираня са свързани с:

	2023 г. хил.лв.	2022 г. хил.лв.
Безвъзмездни средства, свързани с активи	605	351
Безвъзмездни средства, свързани с приходи	690	5,875
	1,295	6,226

Нетната печалба/(загуба)от продажба на имоти, машини и съоръжения е както следва:

	2023 г. хил.лв.	2022 г. хил.лв.
Приходи от продажба на:		
Транспортни средства и автомобили	2	74
Машини	10	123
Обзавеждане и трайни активи	-	10
Балансова стойност на продадени активи	(3)	(32)
Нетната печалба/(загуба)	9	175

6. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ

	2023 г. хил.лв.	2022 г. хил.лв.
Материали за производство	(117,719)	(91,198)
Електроенергия и газ	(3,606)	(11,137)
Горивни и смазочни материали	(1,923)	(1,978)
Рекламни материали	(785)	(997)
Резервни части	(730)	(525)
Препарати за растителна защита	(561)	(400)
Вода	(173)	(165)
Санитарни и почистващи препарати	(156)	(147)
Материали за лаборатория	(116)	(124)
Работно облекло	(106)	(120)
Канцеларски и офис консумативи	(36)	(25)
Други	(259)	(529)
Общо	(126,170)	(107,345)

7. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

	2023 г. хил.лв.	2022 г. хил.лв.
Транспорт	(8,105)	(7,684)
Маркетинг и реклама	(7,303)	(5,745)
Охранителни услуги	(3,562)	(3,026)
Текущ ремонт	(1,542)	(769)
Такса оползотворяване на отпадъци и опаковки	(1,359)	(1,255)
Абонамент и поддръжка	(1,176)	(1,258)
Консултантски, посреднически и комисионни услуги	(967)	(620)
Застраховки	(764)	(712)
Наемни вноски по краткосрочни лизингови договори	(568)	(112)
Нотариални, държавни и други такси	(396)	(307)
Телефонни услуги	(135)	(131)
Обучение персонал	(121)	(58)
Услуги за производство ишлеме	(119)	(308)
Лицензионно възнаграждение	(86)	(55)
Медицинско обслужване, храна персонал	(82)	(54)
Правни услуги	(81)	(195)
Граждански договори	(50)	(49)
Одит	(49)	(30)
Членски внос	(22)	(31)
Оценка на риска	(9)	(9)
Други	(141)	(210)
Общо	(26,637)	(22,618)

8. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

	2023 г. хил.лв.	2022 г. хил.лв.
Заплати и възнаграждения	(27,833)	(23,321)
Социални разходи	(2,046)	(927)
Разходи за неизползван годишен отпуск	(111)	(235)
Начислени разходи за дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране	(163)	(79)
Общо	(30,153)	(24,562)

9. РАЗХОДИ ЗА ОСИГУРОВКИ

	2023 г. хил.лв.	2022 г. хил.лв.
Осигурителни вноски	(4,582)	(3,861)
Осигуровки на неизползван годишен отпуск	(19)	(44)
Граждански договори	(2)	(2)
Общо	(4,603)	(3,907)

10. ДРУГИ РАЗХОДИ

	2023 г. хил.лв.	2022 г. хил.лв.
Обезценка на материали	(635)	-
Представителни разходи	(531)	(302)
Брак	(291)	(824)
Такса битови отпадъци	(288)	(249)
Командировки	(240)	(102)
Данъци върху разходите	(140)	(122)
Данък върху недвижимите имоти	(136)	(139)
Активи до праг на същественост	(64)	(65)
Глоби и санкции за нарушение на нормативни актове	(64)	(63)
Данък превозни средства	(62)	(56)
ДДС при брак и липси	(41)	(157)
Дарения	(40)	(43)
Неустойки	(18)	(20)
Отписани вземания	(8)	(863)
Разходи за изложби и панаири	(1)	-
Други	(455)	(483)
Общо	(3,014)	(3,488)

11. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ

	2023 г. хил.лв.	2022 г. хил.лв.
Приходи от лихви в т.ч.:		
<i>на свързани лица</i>	3,300	1,104
Положителни разлики от промяна на валутни курсове	3,198	1,021
Други финансови приходи	77	127
	-	2
Общо	3,377	1,233

12. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

	2023 г. хил.лв.	2022 г. хил.лв.
Разходи за лихви в т.ч. :	(4,012)	(664)
<i>Лихви по банкови заеми</i>	<i>(3,728)</i>	<i>(612)</i>
<i>Лихви по търговски заеми</i>	<i>(201)</i>	<i>(15)</i>
<i>Лихви по лизингови договори</i>	<i>(66)</i>	<i>(24)</i>
<i>Разходи за лихви по доходи на персонала при пенсиониране</i>	<i>(17)</i>	<i>(13)</i>
Отрицателни разлики от промяна на валутни курсове	(144)	(222)
Такси за банкови гаранции и управление на кредити	(537)	(491)
Такси за предоставени обезпечения от трети лица	(208)	(209)
Разходи за банкови такси и други	(153)	(88)
Общо	<u>(5,054)</u>	<u>(1,465)</u>

13. РАЗХОД ЗА ДАНЪЦИ ВЪРХУ ДОХОДА

Очакваните приходи/разходи за данъци, базирани на приложимата данъчна ставка в размер на 10% (2022г.: 10 %), и действително признатите данъчни разходи в печалбата или загубата могат да бъдат равнени, както следва:

	2023 г. хил.лв.	2022 г. хил.лв.
Счетоводна печалба/ (загуба)	31,074	34,200
Данъчна ставка	10%	10%
Очакван разход за данък върху дохода	<u>(3,107)</u>	<u>(3,420)</u>
 Данъчен ефект от:		
Корекции за приходи, непризнати за данъчни цели:	1,359	1,410
Корекции за разходи, непризнати за данъчни цели:	(1,284)	(1,595)
Текущ разход за данък върху дохода	<u>(3,032)</u>	<u>(3,605)</u>
 Непризнат приход от данъци върху дохода	(34)	(12)
Възникване и обратно проявление на временни разлики	36	(6)
Разход за данък върху дохода	<u>(3,030)</u>	<u>(3,623)</u>

14.ИМОТИ, МАШИНИ И СЪОРЪЖЕНИЯ

Към 31 декември движението и балансовата стойност по групи имоти, машини и съоръжения е както следва:

	Земи и сгради	Машини и оборудване	Съоръжения	Транспортни средства	Други активи	Аванси и разходи за придобиване	Общо
	хил. лв	хил. лв	хил. лв	хил. лв	хил. лв	хил. лв	хил. лв
Отчетна стойност:							
Салдо към 1 януари 2022 г.	46,101	51,812	63,057	14,367	12,562	1,250	189,149
Новопридобити активи	2,781	4,919	2,913	1,916	416	6,732	19,677
Отписани активи	-	(615)	-	(358)	(23)	(5,111)	(6,107)
Придобити в бизнес комбинация	2,259	1,066	2,222	-	-	-	5,547
Салдо към 31 декември 2022	51,141	57,182	68,192	15,925	12,955	2,871	208,266
Салдо към 1 януари 2023 г.	51,141	57,182	68,192	15,925	12,955	2,871	208,266
Новопридобити активи	6,679	12,995	13,390	3,701	345	24,986	62,096
Отписани активи	-	(276)	(91)	(78)	-	(23,606)	(23,969)
Придобити в бизнес комбинация	1,109	-	-	-	-	4,829	5,938
Трансфер и рекласификации	(146)	1,554	(1,495)	33	64	-	10
Салдо към 31 декември 2023	58,783	71,455	80,078	19,581	13,364	9,080	252,341
Амортизация:							
Салдо към 1 януари 2022 г.	16,040	42,608	23,333	11,124	11,907	-	105,012
Амортизация за годината	1,588	6,857	2,423	1,467	331	-	12,666
Отписани активи	-	(607)	-	(414)	(1)	-	(1,022)
Придобити в бизнес комбинация	488	1,040	1,797	83	-	-	3,408
Салдо към 31 декември 2022	18,116	49,898	27,553	12,260	12,237	-	120,064
Салдо към 1 януари 2023 г.	18,116	49,898	27,553	12,260	12,237	-	120,064
Амортизация за годината	1,794	3,325	2,868	1,506	339	-	9,832
Отписани активи	-	(261)	(91)	(78)	-	-	(348)
Трансфер и рекласификации	(266)	1,338	(1,365)	33	53	-	(207)
Салдо към 31 декември 2023	19,644	54,000	29,047	13,721	12,629	-	129,341
Балансова стойност							
на 31 декември 2022	33,025	7,284	40,639	3,665	718	2,871	88,202
на 31 декември 2023 г.	39,139	17,155	51,031	5,860	735	9,080	123,000

Земите и сградите на Групата към 31 декември са както следва:

- *Земи с балансова стойност 10,382 хил. лв. (31.12.2022 г.: 8,963 хил. лв.);*
- *Сгради с балансова стойност 28,757 хил.лв. (31.12.2022 г.:24,062 хил. лв.);*

Активи с право на ползване

Към 31 декември в балансовата стойност на имоти, машини и оборудване са включени „активи с право на ползване“ в следните категории:

	31 декември 2023 г.	31 декември 2022 г.
	хил.лв.	хил.лв.
Земи	187	207
Транспортни средства	3,108	1,819

Обезпечения по кредити

Към 31 декември 2023 г. има учредени тежести върху дълготрайни материални активи на Групата във връзка с получени заеми както следва:

- Ипотека на земи и сгради с балансова стойност съответно 21,655 хил.лв.
- Залог на машини, съоръжения и оборудване 39,745 хил.лв.

Преглед за обезценка

Към 31 декември 2023 г. Групата е извършила преглед за наличие на индикации за обезценка. Избраното ниво за тест за обезценка на активите на Групата е единица генерираща парични потоци. При прегледа не са настъпили съществени промени спрямо предходния период, свързани с пазарната и икономическата среда, в която функционира Групата и е преценило, че балансовата стойност на имоти, машини и съоръжения не надвишава възстановимата им стойност.

Отдадени активи на оперативен лизинг

Групата предоставя за използване под наем части от собствени сгради и автомобили. Приходите от оперативен лизинг са оповестени в Приложение 5.

15.РАСТЕНИЯ НОСИТЕЛИ

Движението и балансовата стойност на лозовите масиви е както следва:

	Лозови масиви в плододайна възраст		Лозови масиви в процес на изграждане		Общо	
	2023 BGN'000	2022 BGN'000	2023 BGN'000	2022 BGN'000	2023 BGN'000	2022 BGN'000
Отчетна стойност						
Салдо на 1 януари	19,335	16,191	916	3,739	20,251	19,930
Придобити	916	3,144	18	-	934	3,144
Отписани	-	-	-	-	-	-
Трансфер между сметки	-	-	- 916	(2,823)	(916)	(2,823)
Салдо на 31 декември	20,251	19,335	18	916	20,269	20,251
Амортизация						
Салдо на 1 януари	6,307	5,648	-	-	6,307	5,648
Начислена амортизация за годината	843	659	-	-	843	659
Салдо на 31 декември	7,150	6,307	-	-	7,150	6,307
Балансова стойност на 31 декември	13,101	13,028	18	916	13,119	13,944
На 1 януари на 1 януари	13,028	10,543	916	3,739	13,944	14,282

Към 31 декември 2023 г. лозовите масиви в плододайна възраст са 10485,402 дка. (31 декември 2022 г. 10485,402 дка).

Върху лозовите масиви са учредени тежести в полза на финансови институции, оповестените в пояснително приложение 23 Задължения по получени заеми.

16. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Права	Програмни продукти	Други активи	Аванси и разходи за придобиване	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Отчетна стойност					
Салдо към 1 януари 2022 г.	4,379	1,635	8,575	4,103	18,692
Новопридобити активи	84	-	-	102	186
Придобити в бизнес комбинация	7,71	-	186	-	7,957
Салдо към 31 декември 2022 г.	12,234	1,635	8,761	4,205	26,835
 Салдо към 1 януари 2023 г.	12,234	1,635	8,761	4,205	26,835
Новопридобити активи	164	1,009	48	91	1,312
Отписани активи	-	-	-	(899)	(899)
Трансфери и рекласификации	48	(180)	138	-	6
Салдо към 31 декември 2023 г.	12,446	2,464	8,947	3,397	27,254
 Амортизация					
Салдо към 1 януари 2022 г.	3,046	1,011	6,698	-	10,755
Амортизация за годината	496	210	803	-	1,509
Придобити в бизнес комбинация	-	-	105	-	105
Салдо към 31 декември 2022 г.	3,542	1,221	7,606	-	12,369
 Салдо към 1 януари 2023 г.	3,542	1,221	7,606	-	12,369
Амортизация за годината	451	330	598	-	1,379
Трансфери и рекласификации	4	(101)	101	-	4
Салдо към 31 декември 2023 г.	3,997	1,450	8,305	-	13,752
 Балансова стойност					
на 31 декември 2022 г.	8,692	414	1,155	4,205	14,466
на 31 декември 2023 г.	8,449	1,014	642	3,397	13,502

17. ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЧНИ АКТИВИ И ПАСИВИ

Отсрочените данъчни активи и пасиви към 31 декември 2023 г. и 31 декември 2022 г. са възникнали по отношение на следните балансови позиции:

	31 декември 2023 г.		31 декември 2022 г.	
	временна разлика	данък	временна разлика	данък
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Неизползвани отпуски на персонала	1,249	125	1,112	111
Пенсионни задължения към персонала	658	66	489	51
Неизплатени доходи на физически лица	50	5	171	17
Обезценка на вземания	891	89	730	73
Провизии	89	9	0	0
Лизинг	48	5	44	4
Нетно салдо на отсрочените данъци	2,985	299	2,546	256

Движение на отсрочените данъци

	2023г.	2022г.
	ХИЛ.ЛВ.	ХИЛ.ЛВ.
Салдо на 1 януари	256	260
Разход/(Приход) в печалбата или загубата	36	(6)
Разход/(Приход) в друг всеобхватен доход	7	2

18.ПРЕДОСТАВЕНИ ЗАЕМИ

	31 декември 2023 г. ХИЛ.ЛВ.	31 декември 2022 г. ХИЛ.ЛВ.
Нетекущи кредити		
Вземания по кредити от свързани лица в група, в т.ч.	35,836	34,449
Главница по кредити	30,959	30,790
Вземания по лихви	4,877	3,659
Вземания по кредити от други свързани лица, в т.ч.	31,252	-
Главница по кредити	30,000	-
Вземания по лихви	1,252	-
Общо нетекущи кредити	67,088	34,449
Текущи кредити и текуща част от нетекущи кредити		
Вземания по кредити от други свързани лица, в т.ч.	21,885	17,887
Главница по кредити	21,700	17,700
Вземания по лихви	185	187
Вземания по кредити от несвързани лица, в т.ч.	24	4,020
Главница по кредити	24	4,000
Вземания по лихви	-	20
Общо текущи кредити	21,909	21,907

Предоставените заеми на свързани и несвързани лица са левови, със среден годишен ефективен лихвен процент 4,5% (2022 г: годишен ефективен процент 2,5%),

Групата е извършила анализ, като е отчетла серия от фактори, определящи кредитния риск на всеки кредитополучател, а именно: ликвидност на дружеството; рентабилност на бизнеса; основни финансови показатели, бизнес и инвестиционна програма и др.

Предоставените заеми се обслужват редовно, без просрочил и съгласно заложените в договорите условия. Няма значително увеличение на кредитния риск.

В следствие на извършен анализ през 2023 г., Групата счита, че не са налични индикатори за необходимост от обезценка на предоставени заеми на свързани и несвързани лица. Всички заеми са класифицирани в Степен 1 - салда, за които кредитният риск не е значимо увеличен след първоначалното признаване. Очакваните кредитни загуби се определят на базата на вероятността за неизпълнение в рамките на 12 месеца (т.е. цялата кредитна загуба умножена по вероятността тя да се случи в следващите 12 месеца). Групата е изчислила вероятността за неизпълнение в рамките на 12 месеца, като идентифицираната потенциална загуба от обезценка е несъществена.

Информация за предоставените заеми на свързани лица е представена в Приложение 34 Свързани лица.

19. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ

	31 декември 2023 г. ХИЛ.ЛВ.	31 декември 2022 г. ХИЛ.ЛВ.
Нетекущи		
Аванси и предплатени услуги по договори наеми и услуги	369	-
Общо нетекущи вземания	369	-
Текущи		
Вземания от клиенти в т.ч.:	17,340	18,658
<i>Вземания от клиенти лева</i>	<i>13,023</i>	<i>14,111</i>
<i>Вземания от клиенти във валута</i>	<i>4,855</i>	<i>5,105</i>
<i>Обезценка</i>	<i>(538)</i>	<i>(558)</i>
Вземания от свързани лица, в т.ч.	3,524	6,009
<i>Вземания от клиенти свързани лица, брутно</i>	<i>3,724</i>	<i>6,181</i>
<i>Обезценка</i>	<i>(200)</i>	<i>(172)</i>
Вземания по предоставени аванси	1,577	7,747
Други вземания в т.ч. :	586	986
<i>Гаранции и депозити</i>	<i>60</i>	<i>50</i>
<i>Подотчетни лица</i>	<i>22</i>	<i>29</i>
<i>Съдебни и присъдени вземания</i>	<i>136</i>	<i>148</i>
<i>Предплатени разходи (разходи за бъдещи периоди)</i>	<i>294</i>	<i>375</i>
<i>Държавен фонд Земеделие</i>	<i>104</i>	<i>179</i>
<i>Други</i>	<i>123</i>	<i>205</i>
<i>Обезценка на други вземания</i>	<i>(153)</i>	<i>-</i>
Данъци за възстановяване, в т.ч.	1,747	916
<i>Надвнесен корпоративен данък</i>	<i>615</i>	<i>589</i>
<i>Данък добавена стойност</i>	<i>261</i>	<i>327</i>
<i>Други</i>	<i>871</i>	<i>-</i>
Общо текущи вземания	24,774	34,316

Към 31 декември е извършен преглед и е начислена обезценка за очаквани кредитни загуби, в съответствие с приетата счетоводна политика и изискванията на МСФО 9.

Движението на обезценката за очаквани кредитни загуби на вземания от клиенти и предоставени заеми е представени по долу:

	2023 г. ХИЛ.ЛВ.	2022 г. ХИЛ.ЛВ.
Салдо на 1 януари	(730)	(1,149)
Начислена за периода	(321)	(32)
Реинтегрирана	160	451
Салдо на 31 декември	(891)	(730)

20. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

	31 декември 2023 г. хил.лв.	31 декември 2022 г. хил.лв.
Материали	44,685	60,439
Продукция	47,641	35,249
Стоки	2,234	2,718
Незавършено производство	661	584
Общо	95,221	98,990

Групата е предоставила обезпечение на материални запаси, като обезпечения по банков заеми, виж приложение № 23.

21. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА

Паричните средства и еквиваленти включват:

	31 декември 2023 г. хил.лв.	31 декември 2022 г. хил.лв.
Парични средства в брой	87	80
Парични средства по разплащателни сметки	3,529	2,236
Парични еквиваленти	827	67
Общо	4,443	2,383

Паричните средства са разпределени в следните валути:

	31 декември 2023 г. хил.лв.	31 декември 2022 г. хил.лв.
Лева	4,077	2,102
Долари	6	23
Евро	342	231
Други валути	18	27
Общо	4,443	2,383

22. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

22.1. Акционерен капитал

Към 31 декември 2023 г., респ. 31 декември 2022 г. регистрираният капитал на предприятието майка е в размер на 82,026 х.лв. разпределен в 164 051 броя поименни акции с номинал от 500 лева всяка. Регистрираният акционерен капитал е внесен изцяло.

Разпределението на акционерния капитал е както следва:

	31 декември 2023 г.		31 декември 2022 г.	
	Дял в капитала	хил.лв.	Дял в капитала	хил.лв.
"Биопродукти България" ЕООД	68.790%	56,426	68.79%	56,426
"Солатер" ЕООД	15,605%	12,800	15,605%	12,800
"Орбиас" ЕООД	15,605%	12,800	15,605%	12,800
Общо	100%	82,026	100%	82,026

22.2. Резерви

Към 31 декември 2023 г. резервите включват 8,203 хил.лв. законови резерви на предприятието майка, други резерви от замяна на сходни имоти, земеделски земи 790 хил. лв. и резерви от преотстъпен данък по ЗКПО 135 хил. лв..

22.3. Неразпределена печалба

Движенето на неразпределената печалба е както следва:

	2023 г. хил.лв.	2022 г. хил.лв.
Салдо на 1 януари	96 107	95 536
Нетна печалба за годината	28,044	30,577
Разпределение на печалбата за дивиденди	(6,000)	(30,000)
Актоерски загуби от последващи оценки	(73)	(6)
Салдо на 31 декември	118,078	96,107

23. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ПОЛУЧЕНИ ЗАЕМИ

	31 декември 2023 г. хил.лв.	31 декември 2022 г. хил.лв.
Нетекущи кредити		
Задължения по кредити към финансови предприятия	26,370	-
Общо нетекущи кредити	26,370	-
Текущи кредити и текуща част от нетекущи кредити		
Задължения по кредити към финансови предприятия	82,187	80,305
Общо текущи кредити	82,187	80,305

Банкови заеми

№	валута	Падеж	31 декември 2023 г.		31 декември 2022 г.	
			Текуща част хил.лв.	Нетекуща част хил.лв.	Текуща част хил.лв.	Нетекуща част хил.лв.
1	Инвестиционен кредит BGN	25.2.2031	3,178	23,345	-	-
Кредитни линии и заеми за оборотни средства						
2	Овърдрафт - BGN	31.8.2024	12,400	-	12,628	-
3	Револвиращ - BGN	31.8.2024	5,784	-	5,760	-
4	Револвиращ - BGN	31.8.2024	14,721	-	14,660	-
5	Овърдрафт - BGN	31.8.2024	8,052	-	8,569	-
6	Овърдрафт - BGN	15.12.2024	19,160	-	19,299	-
7	Револвиращ - BGN	31.8.2024	14,166	-	16,555	-
8	Овърдрафт - BGN	31.8.2024	3,572	-	2,804	-
9	Оборотни средства BGN	28.3.2028	935	3,025	-	-
10	Овърдрафт - BGN	31.8.2024	219	-	30	-
			82,187	26,370	80,305	-

Информация относно обезпечения и други условия по усвоените заеми:

1) Инвестиционен кредит в лева с договорен размер 26,500 хил.лв.. Падеж 25 февруари 2031 г.
 Обезпечения: балансов стойност на машини и съоръжения, недвижим имот, вземания..

- 2) Овърдрафт в лева, обезпечения ипотека на недвижими имоти, залог на машини и съоръжения и вземания. Падеж 31 август 2024 г.
- 3) Революиращ кредит в лева, обезпечения ипотека на недвижими имоти на трети лица, залог на вземания. Падеж 31 август 2024 г..
- 4) Революиращ кредит в лева, обезпечения: ипотека на недвижими имоти, залог на машини и съоръжения, залог на вземания, падеж 31 август 2024 г.
- 5) Овърдрафт в лева, обезпечения: ипотека на недвижими имоти на трето лице, залог на машини и съоръжения, материални запаси и вземания. Падеж 31 август 2024 г.
- 6) Овърдрафт в лева, обезпечения: недвижими имоти от трето лице. Падеж 14 декември 2024 г..
- 7) Овърдрафт в лева, обезпечения: ипотека на недвижими имоти, залог на машини и съоръжения, залог на вземания. Падеж 31 август 2024 г.
- 8) Овърдрафт в лева, обезпечения: залог на търговско предприятие на трето лице, залог на вземания. Падеж 31 август 2024 г.
- 9) Кредит за оборотни средства в лева с договорен размер 4,500 хил.лв.. Падеж 28 март 2028 г. Обезпечения: балансов стойност на машини и съоръжения, недвижим имот, вземания, материални запаси.
- 10) Овърдрафт в лева, договорен размер 500 хил.лв.. Падеж 31 август 2024 г. Обезпечения ипотека на недвижими имоти, залог на машини и съоръжения и вземания.

24. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ЛИЗИНГОВИ ДОГОВОРИ

Тази бележка предоставя информация за лизинг, когато Групата е лизингополучател.

а) Суми, признати в консолидирания отчет за финансово състояние

Лизингово задължение

	31 декември 2023 г. хил.лв.	31 декември 2022 г. хил.лв.
До 1 година	1,052	414
От 1 до 5 години	3,078	1,353
Над 5 години	125	102
Общо	4,255	1,869

Минималните лизингови плащания са дължими както следва:

	31 декември 2023 г. хил.лв.	31 декември 2022 г. хил.лв.
До 1 година	1,161	455
От 1 до 5 години	3,226	1,413
Над 5 години	135	121
	4,522	1,989
Бъдещ финансов разход по финансов лизинг	(267)	(120)
Сегашна стойност на задължението по лизингови договори	4,255	1,869

Активи с право на ползване

Балансовата стойност на „активите с право на ползване“ е оповестена в Приложение 14

б) Суми признати в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватния доход:

	2023 г. хил.лв.	2022 г. хил.лв.
Разходи за лихви за задълженията по лизинг (включени във финансови разходи)	(66)	(24)
Разходи за амортизация на активи „право на ползване“ (включени в разходи за амортизации)	(1,224)	(631)
Разходите, свързани с краткосрочните лизингови договори (включени в разходи за външни услуги)	(588)	(110)
Разходи свързани с лизинг на активи с ниска стойност (включени в разходи за външни услуги)	(2)	(2)

с) Парични потоци

В консолидирания отчет за паричните потоци на отделен ред е представен общия изходящ паричен поток за лизингови договори.

д) Опции за удължаване и опции за прекратяване

Групата отчита договори за наем, в които има опции за удължаване и прекратяване, като е приложена преценка при определяне дали има разумна степен на сигурност за упражняване на тези опции.

Тези предположения се преглеждат, ако настъпи значително събитие или значително обстоятелство, което оказва влияние върху предположенията и ако това събитие е в рамките на контрола на Групата. През текущата година при преразглеждане на лизинговите срокове с цел включване на определена опция за удължаване или прекратяване, която не е била включена преди, не са настъпили промени в оценката на тези опции, респективно на лизинговото задължение.

25.РАВНЕНИЕ НА ПАСИВИТЕ, ПРОИЗТИЧАЩИ ОТ ФИНАНСОВА ДЕЙНОСТ

Таблицата по - долу представя промените в пасивите от финансовата дейност, като представя както паричните, така и непаричните промени. Пасивите, произтичащи от финансовата дейност са тези, за които паричните потоци са или бъдещите парични потоци ще бъдат класифицирани в отчета за парични потоци на Групата като парични потоци от финансова дейност.

	На 1 януари	Промени в паричните потоци от финансова дейност		Непарични промени		На 31 декември
		Постъпления	Плащания	Нововъзникнали задължения	Прихванати суми	
31 декември 2023 г.						
	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.
Банкови заеми	80,305	490,071	(394,424)		(67,395)	108,557
Лизинг	1,869		(710)	3,096		4,255
Дивиденди			(2,000)	6,000		4,000
Нетни парични потоци	<u>82,174</u>	<u>490,071</u>	<u>(397,134)</u>	<u>9,096</u>	<u>(67,395)</u>	<u>116,812</u>

31 декември 2022 г.	На 1 януари	Промени в паричните потоци от финансова дейност		Непарични промени	На 31 декември
		Постъпления	Плащания	Нововъзникнали задолжения	
	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.
Банкови заеми	6,596	414,834	(341,155)	30	80,305
Търговски заеми	4,084		(4,084)		-
Лизинг	1,177		(979)	1,671	1,869
Дивиденди			(30,000)	30,000	-
Нетни парични потоци	11,857	414,834	(376,218)	31,701	82,174

26. БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА ПРЕДОСТАВЕНИ ОТ ДЪРЖАВАТА

	2023 г. хил.лв.	2022 г. хил.лв.
Безвъзмездни средства предоставени от държавата на 1 януари	8,984	8,669
Получени през годината	690	6,541
Признати приходи	(1,295)	(6,226)
Безвъзмездни средства предоставени от държавата на 31 декември	8,379	8,984
В т.ч. безвъзмездни средства , свързани с активи	8,379	8,984
Нетекуща част	7,900	8,558
Текуща част	479	426
	8,379	8,984

Безвъзмездни средства, предоставени от държавата, са по сключени договори с Държавен фонд „Земеделие“ във връзка с:

- проект „Възстановяване на лозов масив 550 дек. и закупуване на специализирана земеделска техника“. Получените средства са в размер на 756 хил. лв., като към 31.12.2023 г. непризнатата част е 207 хил. лв. (31.12.2022 г.: 184 хил. лв.).

- проект „Презасаждане със смяна на сорт при увеличаване броя на лозите в хектар, смяна на формировката и подпорната конструкция“. Получените средства са в размер на 3,099 хил. лв., към 31.12.2023 г. непризнатата част от финансирането е в размер на 1,849 хил.лева. (31.12.2022 г.: 1973 хил. лв.)

- проект за изкореняване с презасаждане на лозови насаждения по «Национална програма за подпомагане на лозаро-винарския сектор 2008/2009 – 2013/2014 г.» по мярка “Преструктуриране и конверсия на винени лозя”. Одобрена и авансово получена сума по договор за финансиране възлиза на 3,663 хил. лв. През отчетната 2010 година е призната частта за изкореняване в размер на 382 хил. лв., тъй като този етап от изпълнение на проекта е завършен. Към края на отчетната 2011 година инвестиционният проект за изграждане на ново лозово насаждение е изпълнен. Одобреното финансиране от ДФ „Земеделие“ възлиза на 3,238 хил. лв. ноември 2015 г. лозовия масив по преценка на ръководството и агрономите е въведен в плододаване и към 31.12.2023 г. непризнатата част на финансирането е в размер на 2,191 хил.лв., а към 31.12.2022 г. непризнатата част е 2,320 хил. лв.

- проект по мярка „Преструктуриране и конверсия на винени лозя“ – Национална програма за подпомагане на лозаро-винарския сектор 2008/2009 – 2013/2014 г. Проектът е с цел презасаждане без промяна на местонахождението на лозята със смяна на сорта с обща площ 47,9733 хектара. Стойността на инвестициите е на стойност 2,346 хил.лв. Усвоената сума по договор за финансиране възлиза на 1,459 хил. лв. През декември 2016 г. лозовият масив е въведен в експлоатация по преценка на агрономите и ръководството. Непризнатата част от финансирането е в размер на 1,050 хил. лв. към 31.12.2023 г.а към 31.12.2022 г. е в размер на 1,109 хил. лв.

- проект по мярка „Преструктуриране и конверсия на лозя“ по национална програма за подпомагане на лозаро – винарския сектор за периода 2014-2018 г. Проектът е с цел засаждане с разрешение за засаждане, с които се преобразуват права за засаждане от Национален резерв. Общата площ на засаждане с нови лозя е 56,994 хектара. Стойността на инвестицията е 2 314 хил.лв. , на одобрената финансова помощ от ДФ Земеделие в размер на 1,737 хил.лв. От нея са получени 80% авансова субсидия в размер на 1,389 хил. лв., която е и салдо към 31.12.2018г. През 2019 г. е получена окончателната субсидия по този проект в размер на 347 хил. лв.. През ноември 2022 г. лозовият масив е въведен в експлоатация и е започнало признаване на частта от субсидията пропорционално на амортизацията. Към 31.12.2023 непризнатата част от финансирането по този проект е 1,656 хил.лв., към 31.12.2022 г. непризнатата част от финансирането 1 725 хил. лв.

- проект по мярка „Преструктуриране и конверсия на лозя“ по национална програма за подпомагане на лозаро – винарския сектор за периода 2014-2018 г. Проектът е с цел конверсия на сортовия състав на насаждението със сортове, класифицирани за съответните лозарски райони на страната чрез презасаждане без промяна на местонахождението на лозята. Общата площ на засаждане с нови лозя по този проект е 15,154 хектара. Стойността на инвестицията е в размер на 618 хил. лв. , а на одобрената финансова помощ 463 хил. лв. От нея са получени 80% авансова субсидия в размер на 370 хил. лв., която е и салдо към 31.12.2018 г. През 2019 г. е получена окончателната субсидия по този проект в размер на 93 хил. лв. През ноември 2022 г. лозовият масив е въведен в експлоатация и е започнало признаване на частта от субсидията пропорционално на амортизацията. Към 31.12.2023 г. непризнатата част от финансирането по този проект е 442 хил.лв., към 31.12.2022 г. е 460 хил. лв.

- проект по мярка „Преструктуриране и конверсия на лозя“ по национална програма за подпомагане на лозаро-винарския сектор за периода 2019-2023 г. Проектът е с цел - подобряване на техниките за управление на лозята : смяна на подпорна конструкция. Стойността на инвестицията е в размер на 730 хил. лева ; площ – 85,9924 ха ; финансова помощ – 657 хил. лева , което представлява 90% от инвестицията. През декември 2020 г. е преведена авансова субсидия по този проект в размер на 80 % от финансовата помощ или 525 хил. лева. , която е и салдо към 31.12.2021 г. по финансирането за смяна на подпорна конструкция лозов масив Тенево. Тя ще започне да се признава за приход ,след нейната подмяна, която трябва да завърши в срок до 30.05.2022 г. След искано удължаване на срока за смяна на подпорна конструкция лозов масив Тенево от Държавен Фонд Земеделие, същото е одобрено и срока е удължен до месец март 2023 г. Това се налага от възникналата военна обстановка в Украйна и влиянието на икономическите последици от това. Доставка на материали е забавена, с увеличени стойности и трудна реализация. На 06.12.2022 г. е получена окончателната стойност от финансирането по този проект на стойност 131 399 ,63 лв. Към 31.12.2023 непризнатата част по финансирането е 600 хил.лв., като към 31.12.2022 г. непризнатата част е 657 хил. лв.

Проект по мярка „Инвестиции в предприятия“ по национална програма за подпомагане на лозаро- винарския сектор за периода 2019 – 2023 г. Получено финансиране 68 хил.лв. за инвестиции в машини и съоръжения. Към 31 декември 2023 г. текущата част на задължението е 10 хил.лв., нетекуща 28 хил.лв.

Групата е възприела приходния подход за признаване на безвъзмездните средства, предоставени от Държавен фонд „Земеделие“, в съответствие с принципа за съпоставимост между приходите и разходите – пропорционално на полезния икономически живот на активите.

27. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ОБЕЗЩЕТЕНИЯ ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ

Съгласно българското трудово законодателство Групата е задължена да изплати на служителите си при пенсиониране определен брой brutни месечни заплати, в зависимост от прослужения стаж в предприятието (от 2 до 6 brutни работни заплати). Планът за доходи на персонала при пенсиониране не е финансиран.

За определяне на тези задължения Групата е направила актюерска оценка към 31 декември 2023г., като е ползвало услугите на сертифициран актюер.

Настояща стойност на задължението за доходи на персонала при пенсиониране:

	31 декември 2023 г. хил.лв.	31 декември 2022 г. хил.лв.
Настояща стойност на задължението за доходи на персонала при пенсиониране:		
Нетекуща част	501	393
Текуща част	159	96
Общо задължения за доходи на персонала при пенсиониране, признати в отчета за финансовото състояние	660	489

Изменението в настоящата стойност на задълженията към персонала при пенсиониране е както следва:

	2023 г. хил.лв.	2022 г. хил.лв.
Настояща стойност на задължението към 1 януари	489	453
Разход за лихви	17	13
Разход за текущ стаж	102	68
Разход за минал стаж	61	11
Актюерска загуба/(печалба), призната в друг всеобхватен доход	80	8
Изплатени обезщетения на пенсиониранни лица	(89)	(64)
Настояща стойност на задължението към 31 декември	660	489

Към 31 декември 2023 г. и 31 декември 2022 г. при изчисляване на настоящата стойност на задълженията за изплащане на дефинирани доходи и свързаните с тях разходи по текущия трудов стаж Групата прилага кредитния метод за прогнозираните единици. Този метод разглежда всеки период от трудовия стаж като пораждащ допълнителна единица право на доходи и измерва всяка такава единица поотделно, за да се пресметне окончателното задължение.

Основните предположения, използвани при определяне на задълженията за доходи на персонала при пенсиониране са посочени по-долу:

Актюерски предположения	31 декември 2023 г.	31 декември 2022 г.
Норма на дискотиране	3,5%	3%
Текучество на персонала (вероятност за оттегляне)	17%	17%
Бъдещо увеличение на възнагражденията за първите три години	3%	3%
Бъдещо увеличение на възнагражденията за целия останал период до момента на придобиване на пенсионни права	2%	2%

28. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	31 декември 2023 г. хил.лв.	31 декември 2022 г. хил.лв.
Задължения към доставчици трети лица в лева	11,772	12,937
Задължения към доставчици свързани лица	6,934	3,035
Задължения към доставчици трети лица във валута	1,392	990
Клиенти по аванси в лева	55	40
Клиенти по аванси във валута	286	1,616
Други задължения, в т.ч.	282	265
Гаранции и депозити	197	167
Запори други удръжки на персонала	1	
Разчети по застраховане и други	75	79
Други	9	19
Общо текущи задължения	20,721	18,883

Краткосрочните търговски задължения не са лихвоносни и обичайно се уреждат в рамките от 10 до 60 дни.

29. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛ И ОСИГУРИТЕЛНИ ФОНДОВЕ

	31 декември 2023 г. хил. лв.	31 декември 2022 г. хил. лв.
Задължения към персонала, в т.ч.	3,440	2,946
<i>Неизползван годишен отпуск и социални осигуровки върху него</i>	<i>1,251</i>	<i>1,134</i>
Задължения към осигурителни фондове, в т.ч.	673	627
<i>Социално осигуряване</i>	<i>430</i>	<i>420</i>
<i>Доброволно социално осигуряване</i>	<i>93</i>	<i>79</i>
<i>Здравно осигуряване</i>	<i>150</i>	<i>128</i>
Общо	4,113	3,573

30. ДАНЪЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	31 декември 2023 г. хил. лв.	31 декември 2022 г. хил. лв.
Акциз	5,457	6,101
Данък добавсна стойност	2,039	1,149
Данъци върху доходите на физическите лица	110	108
Корпоративен данък	150	163
Други данъци	51	28
Общо	7,807	7,549

31. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ

Издадени банкови гаранции

В полза на Групата са издадени следните банкови гаранции:

- Банкови гаранция в полза на Агенция „Митници“ за обезпечаване на отложено плащане на акциз, съгласно ЗАДС, в размер на 24,019 хил. лв., срок на валидност 2024 г.. Предоставени обезпечения ипотека на недвижими имоти, залог на машини и съоръжения, залог на материални запаси.

Съдебни дела

Към Групата са предявени различни административни и правни искове. Ръководството на Групата счита, че отправените искове са неоснователни и че вероятността те да доведат до допълнителни разходи за Групата при уреждането им е малко вероятна. Тази преценка на ръководството е подкрепена от становището на правните консултанти.

Нито един от гореспоменатите искове не е изложен тук в детайли, за да не се окаже сериозно влияние върху позицията на Групата при разрешаването на споровете.

Групата няма други условни ангажименти свързани с гаранции, поръчителство, факторинг, сделки за обратно изкупуване и други подобни.

32. ЦЕЛИ И ПОЛИТИКА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

Дейността на Групата е свързана с редица рискове, в това число пазарен риск (включващ ефекта от промяната на валутните курсове, риск от промяна на бъдещите парични потоци в резултат на промяна в пазарните лихвени нива и ценови риск), кредитен риск и ликвиден риск.

Дейностите, свързани с управлението на риска, макар и да не са формулирани писмено, имат за цел да покрият специфични области, като валутен риск, лихвен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Управлението на финансовия риск се извършва на групово ниво. Ръководството на Групата се стреми да намали възможните неблагоприятни ефекти върху дейността, свързани с тези рискове, като има за цел да намали евентуалните неблагоприятни ефекти върху финансовия резултат на всяко едно дъщерно Дружество

Управлението на риска се извършва от финансовия отдел на Групата. Този отдел установява и оценява финансовите рискове в тясно сътрудничество с ръководството.

32.1. Категории финансови активи и пасиви

Структурата на финансовите активи и пасиви на Групата към 31 декември по категории е посочена по-долу:

	31 декември 2023 г.	31 декември 2022 г.
	хил. лв	хил. лв
Финансови активи		
Дългови инструменти по амортизирана стойност в т.ч.:	114,473	83,812
<i>Вземания от клиенти несвързани лица</i>	17,340	18,658
<i>Търговски вземания от свързани лица</i>	3,524	6,009
<i>Предоставени заеми</i>	88,997	56,356
<i>Други вземания</i>	169	406
<i>Пари и парични еквиваленти</i>	4,443	2,383
Общо финансови активи	114,473	83,812
Финансови пасиви отчитани по амортизирана стойност		
<i>Получени заеми (банкови кредити)</i>	108,557	80,305
<i>Търговски и други задължения към трети лица</i>	13,164	13,927
<i>Търговски и други задължения към свързани лица</i>	6,934	3,035
<i>Задължения по лизингови договори</i>	4,255	1,869
<i>Други търговски задължения</i>	272	246
Общо финансови пасиви	133,182	99,382

По-долу са описани различните видове рискове, на които е изложена Групата при осъществяване на търговските си операции, както и възприетият подход при управлението на тези рискове.

32.2. Кредитен риск

Кредитният риск за Групата се състои от риск от финансова загуба в ситуация, при която клиент или страна по финансов инструмент не успее да изпълни своите договорни задължения. Кредитният риск за Групата основно произтича от търговски вземания от клиенти, вземания по предоставени заеми, парични средства и други вземания.

Кредитният риск се управлява на групово ниво от сектор „Кредитен контрол“, както за експозициите към несвързани, така и към свързани лица. За минимизиране на риска се договарят кредитни лимити, рисковите експозиции се застраховат.

Експозиция спрямо кредитен риск

Балансовата стойност на финансовите активи представлява максималната кредитна експозиция към 31 декември. Максималната кредитна експозиция е:

	31 декември 2023 г.	31 декември 2022 г.
	хил. лв	хил. лв
Търговски вземания от свързани лица	3,524	6,009
Търговски заеми от свързани лица	88,973	52,336
Търговски вземания от трети лица	17,340	18,658
Търговски заеми от трети лица	24	4,020
Парични средства	4,443	2,383
Други вземания	169	406
	114,473	83,812

Кредитно качество на финансовите активи

а) Предоставени търговски заеми на свързани лица

Управлението на кредитния риск за предоставени заеми на свързани лица се извършва на групово ниво, като се отчитат инвестиционните проекти в Групата, анализ на свободните парични ресурси, пренасочване към дружества обичайно за реализация на инвестиционни проекти.

Критериите, използвани за определяне на значително нарастване на кредитния риск, се наблюдават и преразглеждат периодично за целесъобразност от ръководството на Групата. (Приложение 18)

б) Парични средства

Паричните средства в Групата се влагат в банки от първокласен тип, с висока репутация и стабилна ликвидност, което значително ограничава риска.

в) Търговски и други вземания от трети лица

По отношение на търговските и други вземания Групата не е изложена на значителен кредитен риск към нито един отделен контрагент или към група от контрагенти, които имат сходни характеристики. Търговските вземания се състоят от голям брой клиенти в различни географски области. В Групата са установени и се прилагат политики и процедури, целящи да минимизират рисковете от неплащане от страна на клиенти. За всеки клиент се извършва оценка на неговата кредитоспособност като текущо се следи неговата експозиция и кредитен лимит.

На базата на исторически показатели, ръководството счита, че кредитната оценка на търговски вземания, които не са с изтекъл падеж, е добра.

Провизията за обезценка свързана е търговски и други вземания се основава на предположения относно риска от неизпълнение и очакваните проценти на загуба. Дружествата в Групата използват преценки при определянето на тези предположения и при избора на входящи данни за изчислението на обезценката. Групата основава своите преценки към края на всеки отчетен период на минал опит, съществуващите пазарни условия, както и очакваното бъдещо развитие. (Приложение 19)

Очакваните кредитни загуби се изчисляват на датата на всеки отчетен период. В следващата таблица се съдържа информация за изложеността на кредитен риск от вземанията от клиенти от несвързани лица на Групата, при използването на матрицата на провизиите за очаквани кредитни загуби.

31 декември 2023 г.	Очакван процент на кредитна загуба	Брутна стойност на търговски вземания хил. лв	Нетна	
			Очаквана кредитна загуба хил. лв	стойност на търговски вземания хил. лв
Непросрочени, непадежирани				
(0-60 дни)	0%	15,409	(36)	15,373
61-90 дни	0%	1,816	(1)	1,815
91-180 дни	2%	51	(1)	50
180-360 дни	4%	55	(2)	53
> 360 дни	91%	547	(498)	49
		17,878	(538)	17,340

31 декември 2022 г.	Очакван процент на кредитна загуба	Брутна стойност на търговски вземания	Очаквана кредитна загуба	Нетна стойност на търговски вземания
		хил. лв	хил. лв	хил. лв
Непросрочени (0-60 дни)	1%	16,221	(83)	16,138
61-90 дни	3%	1,482	(47)	1,435
91-180 дни	8%	719	(56)	663
180-360 дни	13%	120	(16)	104
> 360 дни	53%	674	(356)	318
		19,216	(558)	18,658

Вземания от свързани лица

За търговските вземания Групата прилага опростения подход, разрешен от МСФО 9, който изисква да се признаят очакваните кредитни загуби за целия живот още при първоначалното признаване на вземанията. Вземанията от свързани лица са предмет на индивидуална оценка на кредитния риск, която взема предвид наличната качествена и нестатистическа количествена информация. Обичайният кредитен период определен за свързани лица е 360 дни. Всички вземания просрочени над 360 дни се разглеждат индивидуално.

В следващата таблица се съдържа информация за изложеността на кредитен риск от вземанията от клиенти свързани лица, при използването на матрицата на провизиите за очаквани кредитни загуби съответно към 31 декември 2023 г. и 2022 г.:

31 декември 2023 г.	Относителен дял	Брутна стойност на търговски вземания	Очаквана кредитна загуба	Нетна стойност на търговски вземания
		хил. лв	хил. лв	хил. лв
Непросрочени (0-60 дни)	88%	3,266		3,266
61-90 дни	4%	159		159
91-180 дни	3%	99		99
180-360 дни	0%			-
> 360 дни	5%	200	(200)	-
		3,724	(200)	3,524

31 декември 2022 г.	Относителен дял	Брутна стойност на търговски вземания	Очаквана кредитна загуба	Нетна стойност на търговски вземания
		хил. лв	хил. лв	хил. лв
Непросрочени (0-60 дни)	75%	4,641		4,641
61-90 дни	12%	756		756
91-180 дни	3%	202		202
180-360 дни	7%	410		410
> 360 дни	3%	172	(172)	-
		6,181	(172)	6,009

32.3. Ликвиден риск

Ликвиден риск възниква в случай, че Групата не изпълни своите задължения, когато те станат изискуеми. Групата прилага подход, който да осигури необходимия ликвиден ресурс да се посрещнат настъпилите задължения при нормални или кризисни условия, без да се реализират неприемливи загуби.

Предпазливото управление на ликвидния риск предполага поддържането на достатъчно парични средства и възможности за финансиране посредством адекватен размер на договорените кредити.

Тъй като дейността на Групата е свързана с регулярна доставка и постоянни плащания контролът на ликвидния риск се осъществява основно чрез:

- планиране на всички изходящи парични потоци;
- анализ на условия на плащане за клиенти;
- овърдрафт споразумения с банки, които осигуряват управление на ликвидния риск в краткосрочен план.

Таблицата по-долу анализира финансовите пасиви на Групата в съответните падежни групи на базата на оставащия период от датата на отчета за финансово състояние до падежната дата на договора.

31 декември 2023 г.	Дължими до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години
	хил. лв	хил. лв	хил. лв
Получени заеми (банкови кредити)	82,187	18,167	8,203
Задължения по лизингови договори	1,161	3,226	135
Търговски и други задължения към свързани лица	6,934		
Търговски и други задължения към трети лица	13,164		
Други задължения	272		
	103,718	21,393	8,338

31 декември 2022 г.	Дължими до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години
	хил. лв	хил. лв	хил. лв
Получени заеми (банкови кредити)	80,305		
Задължения по лизингови договори	455	1,413	121
Търговски и други задължения към свързани лица	3,035		
Търговски и други задължения към трети лица	13,927		
Други задължения	246		
	97,968	1 413	121

32.4. Пазарен риск

Пазарен риск е рискът, че промяната на пазарните цени, като чуждестранна валута, лихвени проценти или капиталови инструменти, ще засегне дохода на Групата от финансови инструменти. Целта на управлението на пазарния риск е да се управлява и да се установи контрол над пазарната експозиция при приемливи параметри при оптимизиране на възвращаемостта.

Групата предприема периодични анализи върху макроикономическата среда в страната и задълбочен анализ на специфичните макро-показатели, които се представят на Съвета на директорите.

Валутен риск

Основната част от операциите на Групата обичайно са деноминирани в български лева и/или в евро и по този начин елиминира валутния риск.

Несъществена част от операциите се извършват с чуждестранни доставчици и клиенти. Поради това то е изложено на валутен риск, основно спрямо щатския долар. Валутният риск е свързан с негативното движение на валутния курс на щатския долар спрямо българския лев при бъдещите стопански операции, по признатите валутни активи и пасиви.

Активите и пасивите, деноминирани в български левове и чуждестранна валута са представени, както следва:

31 декември 2023 г.	в USD хил.лв.	в EUR хил.лв.	други валути хил.лв.	в BGN хил.лв.	Общо хил.лв.
Финансови активи	138	5,153	18	109,164	114,473
Търговски и други вземания	132	4,811		16,090	21,033
Предоставени заеми				88,997	88,997
Пари и парични еквиваленти	6	342	18	4,077	4,443
Финансови пасиви	6	1,171	18	131,987	133,182
Получени заеми (банкови кредити)				108,557	108,557
Търговски и други задължения	6	1,171	18	19,175	20,370
Задължения по лизингови договори				4,255	4,255
Нетна експозиция	132	3,982	-	(22,823)	(18,709)

31 декември 2022 г.	в USD хил.лв.	в EUR хил.лв.	други валути хил.лв.	в BGN хил.лв.	Общо хил.лв.
Финансови активи	28	5,201	161	78,422	83,812
Търговски и други вземания	5	4,970	134	19,964	25,073
Предоставени заеми				56,356	56,356
Пари и парични еквиваленти	23	231	27	2,102	2,383
Финансови пасиви	836	1,285	414	96,847	99,382
Получени заеми (банкови кредити)				80,305	80,305
Търговски и други задължения	836	1,285	414	14,673	17,208
Задължения по лизингови договори				1,869	1,869
Нетна експозиция	(808)	3,916	(253)	(18,425)	(15,570)

Анализ на валутната чувствителност

Ефект върху печалба/загуба нето от данъци	31 декември 2023 г. хил. лв	31 декември 2022 г. хил. лв
При увеличение на валутен курс с 10%	(12)	(72)
При намаление на валутен курс с 10%	12	72

Риск на лихвоносни парични потоци

В структурата на активите на Групата лихвоносните активи с променлив лихвен процент са представени от паричните средства в банкови сметки. От привлечените средства на Групата с променлив лихвен процент са банковите заеми и лизинговите задължения. Това обстоятелство частично поставя паричните потоци на Групата в зависимост от лихвен риск, когато лихвените проценти са променливи. Покриването на този риск се постига чрез оптимизиране на източниците на кредитни ресурси за постигане на относително по-ниска цена на привлечените средства.

Ръководството на Групата текущо наблюдава и анализира неговата експозиция спрямо промените в лихвените равнища.

31 декември 2023 г.	безлихвени ХИЛ.ЛВ.	с плаващ лихвен % ХИЛ.ЛВ.	с фиксиран лихвен % ХИЛ.ЛВ.	Общо ХИЛ.ЛВ.
Финансови активи	28,261	3,529	82,683	114,473
Търговски и други вземания	21,033			21,033
Предоставени заеми	6,314		82,683	88,997
Пари и парични еквиваленти	914	3,529		4,443
Финансови пасиви	20,370	112,812	-	133,182
Получени банкови кредити		108,557		108,557
Търговски и други задължения	20,370			20,370
Задължения по лизингови договори		4,255		4,255
Нетна експозиция	7,891	(109,283)	82,683	(18,709)

31 декември 2022 г.	безлихвени ХИЛ.ЛВ.	с плаващ лихвен % ХИЛ.ЛВ.	с фиксиран лихвен % ХИЛ.ЛВ.	Общо ХИЛ.ЛВ.
Финансови активи	29,086	2,236	52,490	83,812
Търговски и други вземания	25,073			25,073
Предоставени заеми	3,866		52,490	56,356
Пари и парични еквиваленти	147	2,236		2,383
Финансови пасиви	17,208	82,174	-	99,382
Получени банкови кредити		80,305		80,305
Търговски и други задължения	17,208			17,208
Задължения по лизингови договори		1,869		1,869
Нетна експозиция	11,878	(79,938)	52,490	(15,570)

Анализ на чувствителност към изменения на лихвените нива

	31 декември 2023 г. ХИЛ.ЛВ.	31 декември 2022 г. ХИЛ.ЛВ.
Ефект върху печалба/загуба нето от данъци		
При увеличение на лихвени нива с 0,5%	(472)	(352)
При намаление на лихвени нива с 0,5%	472	352

33.УПРАВЛЕНИЕ НА КАПИТАЛОВИЯ РИСК

С управлението на капитала Групата цели да създаде и поддържа възможности да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвращаемост на инвестираните средства на собствениците, стопански ползи на другите заинтересовани лица и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитала. Групата текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала на база съотношението на задлъжнялост, рентабилност, ликвидност и необходимост от инвестиции в производствени активи. Този процес включва наблюдение и управление на собствения капитал на Групата, получените и предоставени заеми, както и вземанията и задълженията от/към свързани лица.

	31 декември 2023 г. ХИЛ. ЛВ	31 декември 2022 г. ХИЛ. ЛВ
Общо дългов капитал, т.ч.:	112,812	110,426
Привлечени средства (Получени заеми и лизинг)	112,812	110,426
Намален с паричните средства и парични еквиваленти	(4,443)	(2,383)
Нетен дългов капитал	108,369	108,043
Собствен капитал	209,232	187,261
Общо капитал	317,601	295,304
Съотношение на задлъжнялост	0,34	0,37

34. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Дружествата, които са свързани с групата на „ВП Брандс Интернешънъл“ АД и вида на тяхната свързаност са както следва:

Контролиращо лице (предприятие- майка)

Биопродукти- България ЕООД

Крайно контролиращо лице (крайна компания- майка)

Агрион инвест АД

Дружества, упражняващо съвместен контрол върху крайната компанията майка

Орбиас ЕООД, Солатер ЕООД

Предприятия под общ контрол (предприятия в Група)

Група Агрион инвест АД

Агрион Инвест АД, Агрион финанс ЕАД, Омега Агро Инвест ЕООД, Агро финанс АД, Агримарт ЕООД, Биопродукти- България ЕООД, Гулянци Солар ЕООД, Средец Солар БГ ЕООД, Раздел Солар ЕООД, Просеник Солар ЕООД, Кочмар Солар ЕООД, Омуртаг Солар ЕООД, Омега Солар ЕООД, Любен Каравелово Солар ЕООД, Лиляче Солар ЕООД, Ямбол Солар БГ ЕООД, Камено Солар БГ ЕООД, Карнобат Солар БГ ЕООД, Опан Солар БГ ЕООД, Опан Солар БГ 1 ЕООД, Кривня Солар ЕООД, Тервел Солар ЕООД, Оборище Солар ЕООД, Оборище Солар 1 ЕООД, Оборище Солар 2 ЕООД, Просеник Солар 1 ЕООД, Кривня Солар 1 ЕООД, Кривня Солар 2 ЕООД, Кривня Солар 3 ЕООД, Кривня Солар 4 ЕООД, Тервел Солар 1 ЕООД, Тервел Солар 2 ЕООД, Тервел Солар 3 ЕООД, Кочмар Солар 1 ЕООД, Садово Солар ЕООД.

Дружества свързано чрез крайни собственици и ключов управленски персонал

Натон ООД, Вила Ямбол ЕАД, Винис ООД, Куеркус алба ЕООД, Витис агро ЕООД Галакси инвестмънт груп ООД и дъщерните му дружества, Калояново Солар БГ ООД, Сантера РЕ ООД и дъщерните му дружества, Алфа Партнърс България ЕООД и дъщерните му дружества, ФрийТайм ООД и дъщерните му дружества, КТ Интернешънъл ЕАД.

Ключов ръководен персонал

Иван Георгиев Папазов

Димитър Пламенов Бакалов

Мария Тодорова Аврамова

34.1. Сделки със свързани лица

Продажби

	2023 г. ХИЛ. ЛВ	2022 г. ХИЛ. ЛВ
<i>Продажби на продукция за:</i>		
Други свързани лица	10,844	8,685
	10,844	8,685
<i>Продажби на стоки и материали за:</i>		
Дружества под общ контрол	14	6
Други свързани лица	1,963	3,464
	1,977	3,470
<i>Продажби на услуги за:</i>		
Предприятие- майка	5	
Дружества под общ контрол	512	315
Други свързани лица	1,339	1,247
	1,856	1,562
<i>Други вкл. ДМА</i>		
Дружества под общ контрол	-	1
Други свързани лица	-	3
	-	4
<i>Лихви по предоставени заеми на:</i>		
Предприятие- майка	1,218	679
Предприятия в група	-	
Дружества под общ контрол	-	89
Други свързани лица	1,866	253
	3,084	1,021

Покупки от свързани лица

	2023 г. ХИЛ. ЛВ	2022 г. ХИЛ. ЛВ
<i>Покупки на стоки и материали от:</i>		
Дружества под общ контрол	136	
Други свързани лица	57,194	48,174
	57,330	48,174
<i>Покупка на услуги от:</i>		
Дружества под общ контрол	-	209
Други свързани лица	406	278
	406	487
<i>Други вкл. ДМА</i>		
Дружества под общ контрол	-	103
Други свързани лица	-	64
	-	167
<i>Лихви по получени заеми от:</i>		
Дружества под общ контрол	208	15
	208	15

34.2. Търговски вземания и задължения със свързани лица

	31 декември 2023 г.		31 декември 2022 г.	
	търговски вземания	търговски заеми	търговски вземания	търговски заеми
	хил. лв	хил. лв	хил. лв	хил. лв
Предприятие- майка	-	-	3	34,449
Дружества под общ контрол	56	35,836	1	-
Други свързани лица	3,666	53,137	6,177	17,887
Обезценка	(200)	-	(172)	-
	3,522	88,973	6,009	52,336

	31 декември 2023 г.		31 декември 2022 г.	
	търговски задължения	Задължения по получени заеми	търговски задължения	Задължения по получени заеми
	хил. лв	хил. лв	хил. лв	хил. лв
Задължения към свързани лица				
Акционери	4,000	-	-	-
Дружества под общ контрол	1	-	1	-
Други свързани лица	2,933	-	3,034	-
	6,934	-	3,035	-

34.3. Сделки със свързани лица – директори.

Общата сума на начислените възнаграждения на ключовия ръководен персонал, включени в разходите за персонала за 2023 г. е 655 хил. лв.

35. ПРИДОБИВАНЕ НА ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА

През 2023 г. Групата придобива контрол над Плевен солар 1 ЕООД и Плевен солар 2 ЕООД. В приложение 1 е оповестена обща информация за Дружествата.

Резултатът от придобиването е посочен по долу:

Придобиване нови дъщерни дружества	Плевен солар 1 ЕООД	Плевен солар 2 ЕООД
Дата на придобиване на контрол	28 август 2023 г.	29 август 2023 г.
Процент участие	100%	100%
Цена на придобиване (прехвърлено възнаграждение – поети задължения)	5,360	4,000
Справедлива стойност на придобитите идентифицирани нетни активи	6,299	4,791
Резултат от придобиването	- (939)	(791)
Справедливи стойности на придобитите активи и поетите пасиви		
Имоти, машини и съоръжения	5,624	6,700
Търговски и други вземания	722	28
Парични средства	20	11
Задължения	(67)	(1,948)
Справедлива стойност на придобитите идентифицирани нетни активи	- 6,299	4,791

Прехвърлено възнаграждение, платено с парични средства		
Сума на придобитите пари и парични еквиваленти	20	11
Нетен паричен поток при придобиването	20	11
Разсрочено възнаграждение		
Прихванати суми	5,360	4,000
Нетни парични средства и еквиваленти по сделката	- 20	11

През 2022 г. Групата придобива контрол над ВЕДА ЕООД (предишно наименование ВЕДА ООД). В приложение 1 е оповестена обща информация за Дружеството.

Резултатът от придобиването е посочен по долу:

Придобиване нови дъщерни дружества	ВЕДА ЕООД
Дата на придобиване на контрол	7 декември 2022 г.
Процент участие	100%
Цена на придобиване (прехвърлено възнаграждение – поети задължения)	11,368
Справедлива стойност на придобитите идентифицирани нетни активи	3,597
Справедлива стойност на признати права над търговски марки	7,771
Общо справедлива стойност на придобитите идентифицирани активи за Групата	11,368
Справедливи стойности на придобитите активи и поетите пасиви	
Нематериални активи	7,771
Имоти, машини и съоръжения	2,303
Търговски и други вземания	529
Материални запаси	1,786
Парични средства	35
Задължения	(1,056)
Справедлива стойност на придобитите идентифицирани нетни активи	- 11,368
Прехвърлено възнаграждение, платено с парични средства	(11,368)
Сума на придобитите пари и парични еквиваленти	35
Нетен паричен поток при придобиването	(11,333)

36. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

На 26.06.2024 год. ВП Брандс интернешънъл АД продава 100 % от дяловете си си в Плевен солар 1 ЕООД - 63 749 броя дяла по 100 лева всеки и в Плевен солар 2 ЕООД – 47 389 броя дяла по 100 лева всеки на Сантера Ре ООД.

След края на отчетния период до датата на одобрение за издаване, акционерите са взели решение за разпределение на дивиденди от неразпределената печалба на Групата в размер на 16,000хил.лв.

След края на отчетния период до датата на оторизирането на този консолидиран финансов отчет за издаване, не са настъпили други събития, както коригиращи, така и некоригиращи, които да оказват съществено влияние върху активите, пасивите, собствения капитал и паричните потоци на Групата.

37. ОТГОВОРНОСТ НА РЪКОВОДСТВОТО

Съгласно българското законодателство ръководството следва да изготвя консолидиран финансов отчет за всяка финансова година, който да дава вярна и честна представа за състоянието на Групата към края на годината и нейните финансови резултати.

Ръководството е отговорно за коректното водене на счетоводните регистри на предприятията в Групата, за целесъобразното управление на активите и за предприемането на необходимите мерки за избягването и откриването на евентуални злоупотреби и други нередности.

Ръководството е изготвило приложения тук консолидиран финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети в Европейския съюз.

Ръководството потвърждава, че е прилагало последователно адекватна счетоводна политика и че при изготвянето на консолидирания финансов отчет към 31 декември 2023 г. е спазен принципът на предпазливостта при оценката на активите, пасивите, приходите и разходите.

Ръководството също така потвърждава, че консолидирания финансов отчет е изготвени на принципа на действащото предприятие.